

**LISÄPALVELUILLA PALKKATUKITYÖSTÄ JA
TYÖVOIMAKOULUTUKSESTA VAIKUTTAVAM-
PAA TAMPEREEN SEUDUN VÄLITYÖMARKKI-
NOILLA**

Mauri Vintola

Opinnäytetyö
Syyskuu 2011
Liiketalouden koulutusohjelma
Tampereen ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ:

Tampereen ammattikorkeakoulu
Liiketalouden koulutusohjelma

VINTOLA, MAURI: Lisäpalveluilla palkkatukityöstä ja työvoimakoulutuksesta vaikuttavampaa Tampereen seudun välityömarkkinoilla

Opinnäytetyö 54 s., liitteet 4 s.
Syyskuu 2011

Tässä opinnäytetyössä tutkittiin Tampereen kaupunkiseudun välityömarkkinoilla palkkatukityön ja työvoimakoulutuksen vaikuttavuuden lisääntymistä niihin liitettävillä lisäpalveluilla. Tutkimus toteutettiin kiinteässä kontekstissa Välke-projektiin ja sen työnhakija-asiakkaisiin. Aineistonhankintamenetelmänä olivat työnhakija-asiakkaiden työllistymisen seurantalilastot. Vaikuttavuusmittarina oli työ- ja elinkeinohallinnossa käytettävä kohderyhmään kuuluvan työllisyystilanteen tarkastelu kolme kuukautta palvelun jälkeen.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli lisäksi esitellä Välke-projektin käyttöön ottamat tuotetut palvelut ja niiden käytön avulla todentaa vaikuttavuuden lisääntyminen. Välke-projektin tarkoituksena on yhteistyön kehittäminen työllisyysenhoidon toimijoiden kesken ja tiedon jakaminen uusista toimintamalleista muille toimijoille, jotta he voivat tulevaisuudessa myös itsenäisesti tehostaa näiden palveluiden käyttöä. Opinnäytetyö palvelee osaltaan myös tätä tavoitetta.

Tutkimustulokset osoittivat, että vaikuttavuus lisääntyi palkkatukityössä ja työvoimakoulutuksessa käytettyjen työllistymistä edistävien lisäpalveluiden avulla. Yleisesti on todettu, että pelkkä palkkatukityö tai työvoimakoulutus ei edistä toivotulla tavalla välityömarkkinoilla olevien työnhakija-asiakkaiden työllistymistä avoimille työmarkkinoille ja he tarvitsevat monenlaisia yksilöllisiä palveluja työllistymisen tukemiseksi.

Saatujen tulosten perusteella voidaan todeta, että tutkituilla palveluilla ja toimintamalleilla sekä näiden yhtäaikaisella käytöllä saavutetaan hyviä tuloksia vaikuttavuuden kannalta. Välke-projektin vaikuttavuustulokset osoittavat, että kaikkien työllisyysenhoidon osallistuvien tahojen kannattaa panostaa pitkäkestoisia tuloksia tuoviin palveluihin, eikä pitää yllä perinteisiä pelkän palkkatukityön malleja. Näin voidaan paremmin vastata nykypäivän työelämän monimuotoisiin vaatimuksiin, kehittäen ja tehostaen kohdenettuja palveluita. Tästä on hyötyä sekä työllisyysenhoidon parissa työskenteleville että myös työnantaja- ja työnhakija-asiakkaille.

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme In Business Administration

VINTOLA, MAURI: Increased effectiveness with additional services in employment subsidy work and vocational labour market training in the intermediate labour market in the region of Tampere City

Bachelor's Thesis 54 pages, appendices 4 pages.
September 2011

This thesis examines the effectiveness of employment subsidy work and vocational labour market training in the intermediate labour market in the region of Tampere city. The research was made within the context of the Välke project, in close co-operation with its target group, the long-term unemployed.

This study was made by gathering statistics about the employment return-to-work rate of the long-term unemployed. The measure of effectiveness in the study was the employment situation of the participants three months after the project, which is also the measure used in the Ministry of Employment and the Economy.

The purpose of this thesis was to introduce the service products provided via the Välke project, and to verify the effectiveness of these services in increasing the employment rate. The project's purpose is also to promote collaboration among employment managers and to inform them of the new operating models so they can independently intensify the usage of these services in the future.

The results of this research showed that the effectiveness of employment subsidy work and vocational labour market training was increased when added services were used to improve employability. It is generally known that, on their own, employment subsidy work or vocational labour market training in the intermediate labour market do not improve the chances of the long-term unemployed to find work in the open labour market. This also means that they need a variety of individual services to improve their employment possibilities.

Based on the results of the study it can be stated that the services and operating models under research and their simultaneous usage can achieve good results from the point of view of increasing employability. The Välke project's effectiveness results show that it is worthwhile for everyone involved in employment management to focus on services and models that result in improving long-term employment possibilities rather than maintaining traditional models of employment subsidy work. In this way, it is possible to be responsive to the complex demands of modern-day work-life while developing and intensifying targeted services. This benefits both employment managers and employers, not to mention the long-term unemployed.

Key words: Intermediate labour markets, employment, effectiveness, long-term unemployed

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	6
2 TUTKIMUSPROSESSI.....	8
2.1 Tutkimuksen tavoitteet ja tutkimusmenetelmä.....	8
2.1.1 Reliabiliteetti ja validiteetti.....	9
2.1.2 Objektiivisuus ja eettisyys	9
2.1.3 Tietosuoja.....	10
2.1.4 Hyödyllisyys ja käyttökelpoisuus	10
2.2 Tutkimuskysymykset.....	10
3 KESKEISET KÄSITTEET	11
3.1 Työn merkitys.....	11
3.2 Aktiivinen työvoimapolitiikka	13
3.3 Välityömarkkinat.....	13
3.4 Vaikuttavuus.....	14
3.5 Palkkatuki	15
3.6 Työvoimakoulutus.....	16
4 TYÖLLISYYDENHOIDON VIRANOMAISORGANISAATIOIOT	17
4.1 Työ- ja elinkeinoministeriö	17
4.2 Alueellisen tason työllisyydenhoidon viranomainen ELY-keskus.....	17
4.3 Paikallisen tason työllisyydenhoidon viranomaiset	18
4.3.1 Työ- ja elinkeinotoimistot.....	18
4.3.2 Työvoiman palvelukeskukset	18
5 TYÖLLISYYDENHOITO TAMPEREELLA.....	19
5.1 Tampereen työ- ja elinkeinotoimisto.....	19
5.2 Tampereen kaupunkiseudun työvoiman palvelukeskus (TYP).....	20
5.3 Tampereen kaupungin työllisyydenhoidon palveluyksikkö (TYPA).....	20
6 PROJEKTIT JA HANKKEET TYÖLLISTYMISEN EDISTÄMISEN TUKENA VÄLITYÖMARKKINOILLA	22
7 VÄLKE-PROJEKTI	23
7.1 Toimintaa ohjaavat kolme toimintalinjaa.....	24
8 RAKENTEIDEN KEHITTÄMISTEHTÄVÄT.....	25
8.1 Asiakasohjauksen rakenteiden kehittäminen.....	25
8.2 Kaupungin työllisyydenhoidon kehittäminen	25
8.3 Yhteistyö yhdistysten työllisyydenhoidon kehittämiseksi	26
8.4 Sosiaalisten yritysten työllisyydenhoidon kehittäminen	26

8.5 Lisäpalveluiden kehittäminen.....	27
9 VÄLKE-PROJEKTIN KÄYTTÄMÄT LISÄPALVELUT	28
9.1 Yksilöllinen valmennuspalvelu	28
9.2 Edelleensijoittaminen	29
9.3 Toppis-koulutukset	29
9.4 Opinnollistaminen	30
10 TUTKITTAVA AINEISTO	31
10.1 Tuote 1: Palkkatukityö	32
10.2 Tuote 2: Palkkatukityö + yksilöllinen valmennuspalvelu	33
10.3. Tuote 3: Työvoimapoliittinen aikuiskoulutus + yksilöllinen valmennuspalvelu	35
10.4 Tuotteiden kokonaisvaikuttavuus	37
10.5 Tuotteiden vertailu	38
11 TULOSTEN ANALYSOINTI JA JOHTOPÄÄTÖKSET	41
11.1 Tuotteen 1 (palkkatukityö) analysointi ja johtopäätökset	41
11.2 Tuotteen 2 (palkkatukityö + yksilöllinen valmennuspalvelu) analysointi ja johtopäätökset.....	43
11.3 Tuotteen 3 (työvoimapoliittinen aikuiskoulutus + yksilöllinen valmennuspalvelu) analysointi ja johtopäätökset	44
11.4 Tuotteiden kokonaisvaikuttavuus	44
11.5 Tuotteiden vertailu	45
12 POHDINTA JA KEHITTÄMISSUOSITUKSET	46
LÄHTEET	48
LIITTEET	51

1 JOHDANTO

Tampereella on ollut pitkään huono työllisyystilanne, muun muassa työttömyysaste verrattuna suurimpiin kaupunkeihin on heikoin. Huono työllisyystilanne johtuu erityisesti teollisuuden suurista rakennemuutoksista, muuttovoittoisesta kaupungista sekä siitä, että Tampere on lähialueen kunnista suurin koulutuspalvelujen tuottaja. Tampereella on suuri joukko niin sanottuja rakennetyöttömiä, joiden osuus on ollut noin 60 % kaikista alueen työttömistä. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että tähän kohderyhmään pitäisi panostaa huomattavasti. Suuresta rakennetyöttömien määrästä johtuvat myös Tampereen kaupungin suuret työmarkkinatukien sakkomaksut. Tämä tarkoittaa sitä, että kuntien pitää maksaa Kelalle takaisin puolet 500 päivää työttömyysturvaa saaneiden työttömien työmarkkinatuesta. Alueella tarvitaan enemmän yhteistyötä työllisyshoidon-, koulutuspalveluiden ja yrityselämän kaikkien toimijoiden välillä oikea-aikaisten ja oikeantyyppisten palveluiden kohdentamiseksi työnhakija-asiakkaille. Yhteistyön tukemiseksi ja rakenteiden kehittämiseksi on perustettu erilaisia hankkeita ja projekteja välityömarkkinoille ja Välke-projekti on yksi näistä.

Itse olen toiminut TE-hallinnon palveluksessa noin kuusi vuotta ja tämä aika on opettanut minulle paljon sekä työllisyshoidosta että työttömien arjen ongelmista. Olen ollut myös erittäin kiinnostunut kehittämään niin omia työtapojani kuin yleisestikin työhön liittyviä toimintamalleja. Tämä oli yksi syy lähteä opiskelemaan työn ohella Tampereen ammattikorkeakouluun tradenomiksi. Näin mahdollistui opinnoista saadun teorian ja työssä tarvittavan osaamisen dialogi. Tästä syystä opinnäytetyöni integroituu tämänhetkiseen työhöni Välke-projektissa. Opinnäytetyössäni toteutuu vuoropuhelu Välke-projektin ja sen toimintojen ja opinnäytetyölle asetettujen tavoitteiden kesken. Tässä työssäni näitä kahta asiaa ei voi eriyttää toisistaan, koska ne liittyvät vahvasti toinen toisiinsa.

Tämän työn toimeksiantajana on Tampereen TE-toimisto ja Tampereen kaupunki, työllisyshoidon palveluyksikkö. Opinnäytetyöni tarkoitus on tutkia Välke-projektin työnhakija-asiakkaille hankkimien lisäpalveluiden käytön vaikutusta palkkatukityön ja/tai työvoimakoulutuksen jälkeiseen sijoittumiseen Tampereen kaupunkiseudulla. Lisäksi esittelen Välke-projektia ja sen käyttämiä merkittävimpiä toimintamuotoja työnhakija-asiakkaiden työllistymisen edistämiseksi avoimille työmarkkinoille.

Tavoitteena on, että opinnäytetyöni palvelee sekä omaa työyhteisöäni, taustaorganisaatioita että myös laajemmin yhteistyötahoja. Tätä kautta lisääntyy toimijoiden sekä taloudellinen että sosiaalinen pääoma.

Välke-projektille on asetettu useita tavoitteita, joista yksi tärkeimmistä on vaikuttavuuden aikaansaaminen ja todentaminen. Vaikuttavuusteeman osalta olen rajannut tehtäväni käsittelemään TE-hallinnossa käytössä olevaan vaikuttavuusmittariin, jolla seurataan asiakkaan työllisyystilannetta 3 kuukautta palvelun päättymisen jälkeen. Tämä näkyy opinnäytetyössäni asiakasseurantataulukoista. Vaikuttavuuden mittaaminen on samalla kaiken toiminnan kannattavuuden mittaamista. Työni tavoite on tuoda ilmi edellä mainitun toiminnan kautta toteutuneita tuloksia.

Käsittämäni aihe on aina ajankohtainen, koska yhteiskunnassamme odotetaan ihmisten käyvän työssä. Yhteiskuntakelpoisuus edellyttää työelämässä mukanaoloa. Suuri osa työnhakijoista tarvitsee kuitenkin työllistyäkseen yksilöllisiä tuki- ja lisäpalveluita.

Opinnäytetyöni alussa käsittelen tutkimusprosessia, työn merkitystä, aktiivista työvoimapolitiikkaa ja välityömarkkinoita ja selvennän opinnäytetyössä käytettäviä käsitteitä sekä määritelmiä. Seuraavaksi esittelen työllisyydenhoidon viranomaisorganisaatiotahojia. Lopuksi selvennän työllistymisen edistämisen tukena välityömarkkinoilla toimivien projektien ja hankkeiden tarkoitusta sekä esittelen Välke-projektia ja sen toimintaa ja tuloksia. Välke-projektin tarkoitus on entisestään syventää yhteistyötä viranomaistahojen kanssa varmistaakseen projektin jälkeen toimivat välityömarkkinat.

Välke-projektin puolesta esitän kiitokseni kaikille yhteistyötoimijoille yhteistyöstä, jonka avulla olemme saaneet hyviä vaikuttavuustuloksia aikaan Tampereen seudun välityömarkkinoilla. - Yhdessä saimme sen aikaan -.

2 TUTKIMUSPROSESSI

Opinnäytetyö on tehty käyttäen kvantitatiivista tutkimusmenetelmää. Määrällinen tutkimusmenetelmä avulla voidaan tutkia mitattavien ominaisuuksien välisiä suhteita ja eroja. Määrällisen tutkimuksen piirteitä ovat muun muassa tiedon käsittely ja strukturointi, mittaaminen ja esittäminen numeroin (Vilka 2007, 13-14.) Heikkilän (2008, 16) mukaan määrällistä tutkimusta voidaan nimittää myös tilastolliseksi tutkimukseksi (Heikkilä 2008, 16). Tätä tutkimusmenetelmää käyttäen opinnäytetyössäni kuvataan kuinka paljon vaikuttavuus on tutkimuksen kohteena olevassa seurantaryhmässä tietyn ajanjakson aikana. Tämä tulee esiin numeraalisesti ilmaistujen seurantaulukoiden käytössä, joiden perusteella muodostuvat työllistymistä ja työttömyyttä kuvaavat suhdelut.

Opinnäytetyössäni näkyy myös Välke-projektin kehittämisenäkökulma liittyen toimijoiden yhteistyöhön. Tarkoituksena on palvella välityömarkkinatoimijoita, koulutusorganisaatioita sekä ohjaavia tahoja jakamalla heille tietoa Välke-projektin käytössä olevista toimintamalleista sekä tuotteistetuista palveluista

Tutkittava aineisto otetaan huomioon kokonaisuudessaan kokonaistutkimuksena, koska sillä on olennainen merkitys opinnäytetyön tutkimustulosten todentamiseksi. Tämä lisää tulosten luotettavuutta. Kokonaistutkimus sopii tämän tyyppisen otannan käyttöön ottoon siksi, että se on määrällisesti sopivan kokoinen. Kokonaistutkimuksessa ovat mukana Välke-projektin 186 työnhakija-asiakasta ajalta 1.9.2008–31.05.2011. Tässä tutkimuksessa kokonaisasiakasmäärä on yli 100, mutta eri tuotteiden kohdalla määrät jäävät alle sadan, joten on perusteltua käyttää kokonaistutkimusta. Myös Heikkilä (2008, 33) suosittelee kokonaistutkimuksen käyttöä kvantitatiivisessa tutkimuksessa, jossa perusjoukon lukumäärä on alle sata.

2.1 Tutkimuksen tavoitteet ja tutkimusmenetelmä

Tutkimuksen tavoitteena on selvittää onko Välke-projektin käyttämällä lisäpalveluilla merkitystä vaikuttavuuteen työnhakija-asiakkaiden työllistymiseksi avoimille työmarkkinoille. Tutkimusmenetelmänä on aineistopohjainen analyysi ja se on toteutettu Välke-

projektin työnhakija-asiakkaiden työllistymisen tai koulutukseen siirtymisen vaikuttavuuslukuja analysoimalla. Vaikuttavuusluvut on kerätty TE-hallinnon URA-tietojärjestelmästä Välke-projektin asiakkaita koskevista seurantatiedoista, joissa näkyy työnhakija-asiakkaiden työllistyminen avoimille työmarkkinoille, meneminen koulutukseen sekä se kuinka moni on työttömänä palvelun suorittamisen jälkeen. Tutkimustuloksissa ei ole mainittu asiakkaiden yksilöllisiä työllistymistilanteita, vaan ne on esitetty yhteenlaskettuina numeerisina määrinä ja prosenttilukuina. Tämän havainnollistamiseksi on laadittu graafisia esityksiä kuvaamaan toteutuneita tuloksia. Opinnäytetyössäni toteutuvat tutkimuksen perusvaatimukset. Hyvän tutkimuksen perusvaatimuksia ovat muun muassa reliabiliteetti, validiteetti, objektiivisuus, tietosuoja, hyödyllisyys ja käytökelpoisuus (Heikkilä 2008, 29–32).

2.1.1 Reliabiliteetti ja validiteetti

Tutkimuksen reliabiliteetti tarkoittaa tutkimuksen luotettavuutta ja sitä että, tutkimuksen voi uusia käyttäen samoja metodeja ja aikaansaada samat tutkimustulokset (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 231). Opinnäytetyöni tutkimuksellisen osion reliabiliteetti toteutuu siten että, tutkimuksen tulokset saadaan näkyviin muuttumattomina käyttämällä samoja tutkimusmenetelmiä.

Tutkimuksen validiteetti kertoo tutkimuksen pätevydestä. Hirsjärven ym. (2009, 231) mukaan validiteetti toteutuu kun tutkimus mittaa sitä, mitä sen on tarkoitettukin mittaan. Tutkimukseni tarkoituksena on mitata työllistymisen tukemiseksi käytettävien lisäpalveluiden liittämistä palkkatuettuun työhön tai koulutukseen työ- ja elinkeinohallinnon määrittelemän vaikuttavuuden osoittamiseksi.

2.1.2 Objektiivisuus ja eettisyys

Opinnäytetyön työtapana on luonteeltaan objektiivinen. Tutkijana en siis vaikuta saatuihin tuloksiin mitenkään. Puolueettomuudella tarkoitetaan, että tulokset eivät saa muuttua, jos tutkija vaihtuu. Lisäksi omat mielipiteet eivät saa vaikuttaa tuloksiin, eikä niitä saa vääristellä. (Heikkilä 2008, 29–32.)

Eettisyyden huomioiminen opinnäytetyössäni on tärkeää; olen saanut työ- ja elinkeinoministeriöltä luvan käyttää tutkimuksen kohteena olevaa aineistoa, kohderyhmän henkilöllisyys ei tule ilmi tutkimuksen missään vaiheessa ja olen muutenkin pyrkinyt työssäni huolellisuuteen sekä tarkkuuteen. (Hirsjärvi ym. 2008, 23–27.)

2.1.3 Tietosuoja

Tutkimuksessa täytyy turvata henkilön tietosuojan säilyminen. Raportoinnissa olennaisinta on luottamuksellisuus; yksittäistä vastaajaa ei saa tunnistaa tuloksista. (Heikkilä 2008, 32; Tietosuojat 2011). Opinnäytetyössäni kenenkään asiakkaan tunnistaminen ei ole mahdollista ja tulokset tullaan esittämään lukuina ja tilastoina.

2.1.4 Hyödyllisyys ja käyttökelpoisuus

Hyödyllinen ja käyttökelpoinen tutkimus tuo esiin jotakin uutta (Heikkilä 2008, 29–32). Tutkimustuloksissani korostuu lisäpalveluiden käyttöönoton merkitys vaikuttavuuden lisäämiseksi työnhakija-asiakkaiden työllistymisprosesseissa avoimille työmarkkinoille. Tämä tuo mukanaan uusia toimintatapoja työ- ja elinkeinohallinnon palveluvalikoimaan.

2.2 Tutkimuskysymykset

Tutkimuskysymykseni ovat:

- Millä tavalla ja millaisia lisäpalveluja Välke-projektissa käytetään projektin työnhakija-asiakkaiden työllistymisen edistämiseksi avoimille työmarkkinoille?
- Voidaanko palkkatukityön tai koulutuksen vaikuttavuutta välityömarkkinoilla parantaa Välke-projektin käyttämien lisäpalveluiden avulla?

3 KESKEISET KÄSITTEET

Tässä kappaleessa pohditaan yleisellä tasolla työn merkitystä, aktiivista työvoimapolitiikkaa ja välityömarkkinoita. Lisäksi kerrotaan pääpiirteet opinnäytetyössä käytetyistä keskeisistä käsitteistä ja määritelmistä.

3.1 Työn merkitys

Työllä on ihmiselle suuri merkitys, se on keskeistä elämänaluetta. Suomessa työntekoa pidetään tärkeänä ja työntekijän kunniaa ja arvostusta mitataan työn kautta. Työn kautta olemme sidoksissa myös yhteiskuntaan ja erilaisiin sosiaalisiin ryhmiin. Näiden tekijöiden kautta muodostuu ihmisen identiteetti. Identiteettimme on vahvasti sidoksissa siihen mitä teemme työksemme. Suomalainen yhteiskunta on vahvasti sidoksissa palkkatyön ensisijaisuuteen. Työttömyys ei ole oikeutettua yhteiskunnassamme, vaan ihmisen katsotaan olevan kunnan kansalainen vain vastuullisena palkkatyöntekijänä. (Roivainen, Nylund, Korkiamäki & Raitakari 2008, 259; Kurki & Nivala 2006, 126–127, 130.)

Menettäessään työn, menettää myös muuta. Työn menetys vaikuttaa muun muassa sosiaalisen kiinnittymisen, osallisuuden ja yhteisöllisyyden menetykseen. Omanarvontunto ja suuri osa ihmisarvosta katoaa. Lisäksi pitkittyvä työttömyys lisää monia muita vaikeuksia ja kasaa yleensä sosiaalisia ongelmia. Voidaan puhua sosiaalisesta syrjäytymisestä. (Kortteinen & Tuomikoski 1998, 16, 102; Poijula & Ahonen 2007, 33, 42; Kähäri-Wiik, Niemi & Rantanen 2006, 17.)

Yleisesti on todettu, että työttömille kasaantuu terveydellisiä, taloudellisia ja sosiaalisia ongelmia. Mielenterveyden häiriöt, fyysiset sairaudet, itsemurhat ja henkinen pahoinvointi ovat työttömille yleisempiä kuin työssä käyvillä. Somaattisten sairauksien lisääntyminen on pitkäaikaistyöttömillä selkeästi yhteydessä työttömyyden keston. (Kalimo & Vuori 1992, 29; Särkelä 2001, 13; Kortteinen & Tuomikoski 1998, 40–41).

Sosiaalisen tuen puute, talouden pettäminen ja heikkenevä terveys kytkeytyvät työttömyyden pitkittyessä toisiinsa (Kortteinen & Tuomikoski 1998, 175). Työttömäksi joutuminen on osoitus myös henkilökohtaisesta epäonnistumisesta. Tähän liittyy hyvin

laajaa tunnekirjoa, kuten häpeän tunnetta ja nöyryytystä ja huonommuuden tunnetta. Ei ole kyse siis pelkästään taloudellisesta takaiskusta. (Kortteinen & Tuomikoski 1998, 23–35, 167.)

Tutkijat Kortteinen ja Tuomikoski (1998, 167) puhuvat yhteisöllisestä ankkuroitumisesta; ihmisten välisissä suhteissa vaikuttaa muukin kuin raha ja laskelmointi. Työttömien selviytyminen edellyttää muutakin kuin rahaa ja sen kautta kykyä osallistua taloudelliseen vaihtoon. Tarvitaan yhteisöllisiä suhteita, jotka perustuvat yhteisesti omaksuttuihin arkielämää jäsentäviin arvoihin. Elämän merkityksellisyys ja mielekkyys toteutuvat näiden arvojen kautta.

EU-maiden syrjäytymistä ehkäisevän yhteiskuntapolitiikan mukaan on viime vuosina oltu erityisen huolissaan palkkatyön ulkopuolelle jääneistä pitkäaikaistyöttömistä (Roivainen ym. 2008, 246).

Yhteiskunnallista huolta on yritetty poistaa työvoimapolitiisin keinoin, kuten aloittamalla työttömien aktivointiohjelmia ja työttömyysturvaan liittyviä sanktioita. Työttömien aktivointipolitiikan tarkoituksena on ehkäistä syrjäytymistä liittämällä työttömiä kansalaisia takaisin palkkatyöhön. Aktivointi ei sisällä ainoastaan kehotuksia vaan aktiivisuuteen velvoitetaan ”keppien ja porkkanoiden” eli toimeentulo- ja työttömyysturvaan liittyvien palkkioiden ja rangaistusten avulla. (Roivainen ym. 2008, 246.)

On oleellista huomata, että työttömyys perustuu pitkälti yhteiskunnallisiin ja sen rakenteellisiin ongelmiin ja on sidoksissa yhteiskuntapolitiikkaan. Yhteiskunnalliset ongelmat vaikuttavat monella tavalla yksilöllisiin ongelmiin ja päinvastoin. (Särkelä 2001, 13.)

Vaikeimmin työllistyvät ovat pääosin sekä työvoimahallinnon että myös sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaita. Heille on kasaantunut mm. mielenterveys- ja päihdeongelmia. He tarvitsevat paljon tukea, jotta he voivat työllistyä avoimilla työmarkkinoilla. Osatyökykyisten ja henkilöiden, joilla on riski syrjäytyä työelämästä, on tärkeää ylläpitää työ- ja toimintakykyä, rakentaa vaiheittain työllistymispolkuja ja löytää mielekästä tekemistä. (Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen kehittämisohjelma 2010, 35.)

3.2 Aktiivinen työvoimapolitiikka

Aktiivisen työvoimapolitiikan tarkoitus on työttömien osallistumaan velvoittaminen. Pyrkimyksenä on se, että asiakas ei voi enää passiivisesti ottaa vastaan yhteiskunnan tukia, vaan hänet velvoitetaan aktiivisesti osallistumaan. Työttömyysturva ei ole enää vastikkeetonta. Kaksituhatluvun yhteiskuntapolitiikka pyrkii ulkoapäin aktivoimaan ja liittämään passiivisia, hyvinvointivaltiosta riippuvaisia, marginaalissa olevia työttömiä kansalaisia palkkatyöhön (Roivainen ym. 2008, 259).

Kurki ja Nivala (2006, 48–49) määrittelevät kansalaisuuden olevan velvollisuuden jonka yhteiskunnan jäsenen oletetaan hoitavan kunnolla. Tähän voidaan reflektoida myös työhallinnon aktiivista työvoimapolitiikkaa ja sosiaalipolitiikkaa joiden tavoitteena on se, että jokainen yhteiskunnan jäsen osallistuu vastuullisena ja aktiivisena kansalaisena.

Työvoiman saatavuuden turvaamiseksi ja työttömyyden torjumiseksi valtio edistää aktiivisella työvoimapolitiikalla ja elinkeino- ja koulutuspoliittisilla sekä muilla kehittäville ja ohjaavilla toimenpiteillä työvoiman kysynnän ja tarjonnan ammatillista ja alueellista kohtaamista. Aktiivisella työvoimapolitiikalla tarkoitetaan sitä, että työnhakijoille tarjotaan erilaisia työvoimapoliittisia toimenpiteitä. Näitä ovat muun muassa palkkatuki-työllistäminen, työvoimapoliittinen aikuiskoulutus, työkokeilu, työharjoittelu, työpajatoiminta sekä työelämävalmennus. (Laki julkisesta työvoimapolitiikasta 2002.)

3.3 Välityömarkkinat

Välityömarkkinat-käsite nousi ensi kertaa esille työministeriön toimintakertomuksessa vuonna 2006. Välityömarkkinoiden tarkoitus on muodostaa työllistymispolkuja, jotka johtavat avoimille työmarkkinoille aktiivisen sosiaali- ja työvoimapolitiikan palveluiden avulla. (Työllisyysportti 2011a; Työ- ja elinkeinoministeriö 2011a.)

Välityömarkkinoiksi kutsutaan avointen työmarkkinoiden ja työttömyyden välissä olevia tuettuja ja aktiivisen työvoima- ja sosiaalipolitiikan työmahdollisuuksia henkilöille, joilla työttömyys on pitkittynyt ja joilla on eri syistä vaikeuksia sijoittua työhön avoimille työmarkkinoille. Välityömarkkinoilla tarjotaan lisäksi työhön sijoittumista edistä-

viä ja työssä selviytymistä tukevia palveluja. (Työllisyysportti 2011a; Työ- ja elinkeinoministeriö 2011a.)

Välityömarkkinat jaetaan palveluiden osalta aktiiviseen työvoimapolitiikkaan ja aktiiviseen sosiaalipolitiikkaan. Aktiivisen työvoimapolitiikan palveluita ovat muun muassa työmarkkinatoimenpiteet; työharjoittelu ja työelämävalmennus ja palkkatuettu työ, joiden tavoitteena on parantaa ammattitaitoa, osaamista ja työmarkkina-asemaa sekä edistää pääsyä avoimille työmarkkinoille. Aktiivisen sosiaalipolitiikan palveluita ovat kuntouttava työtoiminta ja sosiaalihuoltolain mukainen työtoiminta. Näiden tavoitteena on työnhakija-asiakkaiden toimintakyvyn ylläpitäminen ja elämänhallinnan sekä toimintakyvyn parantaminen. Työnhakija-asiakkaiden on mahdollista tuetusti siirtyä välityömarkkinoille tai suoraan avoimille työmarkkinoille. (Työllisyysportti 2011a.) Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa aktiivisesta työvoimapolitiikasta ja sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö vastaa aktiivisesta sosiaalipolitiikasta (Työ- ja elinkeinoministeriö 2011d).

Tukipalvelujen järjestämisestä välityömarkkinoilla vastaavat kunnan sosiaalitoimi, perusterveydenhuolto, työvoiman palvelukeskukset, Kela ja TE-toimistot. Jotta palvelut saadaan kohdennettua paremmin, tarvitaan moniammatillista verkostoyhteistyötä. (Pitkäaikaistyöttömyyden hoitamisesta työvoimavarojen turvaamiseen rakennetyöttömyyttä koskevat kehittämislinjaukset 13/2011, 25–26.)

Työvoiman saatavuuden turvaamiseksi välityömarkkinoiden kehittäminen on oleellisen tärkeää. Yhteiskunnassamme on paljon työttömiä työnhakijoita, joiden on vaikea sijoittua avoimille työmarkkinoille ilman yksilöllisiä tuettuja palveluita. Kuitenkin juuri nämä työnhakijat muodostavat suuren osan yhteiskuntamme työvoimareservistä. Kyseiset asiakkaat muodostavat pääosan välityömarkkinoiden kohderyhmästä. (Rakenerahastot 2011a.)

3.4 Vaikuttavuus

Toimintamme tärkein tavoite Välke-projektissa on vaikuttavuuden lisääminen. Tässä opinnäytetyössä vaikuttavuutta käsitellään TE-hallinnossa käytössä olevien vaikuttavuusmittarien mukaan, joita ovat seuraava: Välke-projektin projektisuunnitelmassa tavoitteeksi on asetettu: Palvelun suorittaneista heti sen jälkeen 40 % siirtyä avoimille

työmarkkinoille. Tampereen TE-toimistolle vuodelle 2011 on asetettu tulostavoitteeksi korkeintaan 35 % osuus 3 kuukauden kuluttua toimenpiteeltä työttömäksi jääneet.

Tampereen työ- ja elinkeinotoimiston johtajan Taisto Tuomisen mukaan TE-toimistot toimivat julkisin verovaroin, joten tavoitteena on, että niiden toiminnan pitää olla erityisesti tästä näkökulmasta vaikuttavaa ja kannattavaa, myös lyhyellä aikajänteellä. Nopeasti saatavat tulokset eivät näy nopeasti asiakastyössä, mutta prosesseissa sen pitäisi tulla näkyviin. Asiakastyössä erityisen tärkeää on hahmottaa kokonaisuutta, jotta työllistyminen mahdollistuu. Vaikuttavuuden mittaaminen perustuu valtiolla käytössä olevaan tulosohjaukseen. (Tuominen 2011.) Julkisella sektorilla tulosohjaus tarkoittaa ohjaussuhdetta ministeriön ja sen alaisen viraston tai laitoksen välillä. Viraston tai laitoksen sisäistä ohjausta toteutetaan tulosjohtamisella, joka tarkoittaa sitä, että ministeriö asettaa tulostavoitteita virastoille ja laitoksille, ja nämä pyrkivät saavuttamaan tavoitteet tulosjohtamisen avulla. (Valovirta & Uusikylä 2002: 13.)

Tuominen mainitsee lisäksi, miten vaikuttavuutta pyritään saamaan lisää. Tämä toteutuu hyödyntämällä muun muassa ennakointitietoa: Pirkanmaan ennakointipalvelu, TE-toimiston työnantajapalveluiden työnantajakäynnit, asiakastyössä, tutkimuksista saatavalla tilastoaineistolla, ammattibarometreista ja yritysten työvoimatiedusteluilla. Näistä muodostuu kokonaisnäkemys minkä mukaan hankitaan esimerkiksi työvoimakoulutusta. Lisäksi yhteistyötä tehdään kouluttajien sekä yrittäjäjärjestöjen kanssa. (Tuominen 2011.)

3.5 Palkkatuki

Palkkatuella tarkoitetaan työnantajalle myönnettävää työllistämistukea, joka määräytyy palkkatukityöhön tulevan työttömyystilanteen tai osatyökykyisyyden perusteella. Palkkatuki on korvausta työntekijäksi tulevan alentuneesta työmarkkinakyvystä. (Ohje työllistämistukijärjestelmästä sekä työmarkkinatuen työharjoittelusta ja työelämävalmennuksesta 2011.)

3.6 Työvoimakoulutus

Ammatillinen työvoimakoulutus on pääosin tutkinto- tai osatutkintotavoitteista koulutusta, jonka ensisijaisena tavoitteena on siihen osallistuvan henkilön työllistyminen. Tavoitteena on parantaa koulutuksen avulla osallistujan työhön sijoittumista. Tästä syystä työvoimakoulutukseen sisältyy usein työssä oppimista. Koulutus on opiskelijalle maksutonta. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2010.)

4 TYÖLLISYYDENHOIDON VIRANOMAISORGANISAATIOT

Suomessa työllisyydenhoidon perustan muodostavat kolme eri tason toimijasektoria. Valtakunnallisella tasolla ohjaavana tahona toimii työ- ja elinkeinoministeriö. Alueellisia viranomaisorganisaatioina ovat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY-keskukset). Paikallisen tason toimijoina ovat työ- ja elinkeinotoimistot. Näiden lisäksi viranomaisyhteistyötä tehdään valtakunnallisella tasolla muun muassa opetus- ja kulttuuriministeriön sekä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa sekä paikallisella tasolla kaupunkien ja kuntien kanssa.

4.1 Työ- ja elinkeinoministeriö

Työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) vastuualueena ovat kotimaisen yrittäjyyden ja innovaatiotoiminnan toimintaympäristöt, työmarkkinoiden toimivuus ja työntekijöiden työllistymiskyky sekä alueiden kehittyminen globaalissa taloudessa. Työ- ja elinkeinoministeriö perustettiin vuoden 2008 alussa kauppaja- ja teollisuusministeriöstä, työministeriöstä ja sisäasiainministeriön alueiden kehittämistehtävien yksiköstä. Työ- ja elinkeinoministeriön toimialaan kuuluvat muun muassa työllisyyteen, työttömyyteen ja julkiseen työvoimapalveluun liittyvät asiat. Lisäksi toimialoina ovat alueiden kehittäminen, elinkeinopolitiikka, energiapolitiikka, innovaatio- ja teknologiapolitiikka, yritysten kansainvälistyminen, markkinoiden toimivuus, kilpailun edistäminen sekä kuluttajapolitiikka. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2011c.)

4.2 Alueellisen tason työllisyydenhoidon viranomainen ELY-keskus

Vuonna 2010 perustettiin yhteensä 15 elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta (ELY-keskukset). Nämä keskukset vastaavat muun muassa entisten TE-keskusten tehtävistä. ELY-keskusten tarkoituksena on kehittää ja koordinoita työmarkkinoiden toimivuutta sekä lisäksi ne tukevat TE-toimistojen toimintaa. (Elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus 2011.)

4.3 Paikallisen tason työllisyydenhoidon viranomaiset

Työllisyyden hoidon paikallisen tason viranomaisia ovat muun muassa työ- ja elinkeinotoimistot, työvoiman palvelukeskukset ja kuntien eri työllisyydenhoidon viranomaiset.

4.3.1 Työ- ja elinkeinotoimistot

Työ- ja elinkeinotoimistot (TE-toimistot) perustettiin vuonna 2009. TE-toimistot vastaavat entisten työvoimatoimistojen tehtävistä, uudistuksen yhteydessä niille lisättiin elinkeinopolitiikan tehtäviä. Tehtäviin kuuluu laaja palveluvalikoima niin henkilö- kuin työnantaja-asiakkaille. TE-toimistojen toimipaikkoja on tällä hetkellä noin 200 kappaletta. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2011c; Heiskanen & Lindholm 2010, 12.)

Heiskanen ja Lindholm ovat opinnäytetyössään haastatelleet keväällä 2010 Tampereen TE-toimiston johtaja Tuomista, joka toteaa seuraavaa:

Työ- ja elinkeinotoimistot ovat työ- ja elinkeinohallinnon pääasiallisia asiakaspalveluyksiköitä ja niillä on kattava kontaktipinta sekä työtä hakeviin ja työtä tarjoaviin tahoihin. Työ- ja elinkeinotoimistot ovat työ- ja elinkeinoministeriön alaisia valtion paikallishallinnon viranomaisia, joiden ohjaus ja valvonta kuuluu 1.1.2010 aloittaneille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille eli ELY-keskuksille.

4.3.2 Työvoiman palvelukeskukset

Työvoiman palvelukeskukset ovat syntyneet osana Matti Vanhasen I hallituksen työllisyysohjelmaa. Työllisyysohjelman osahankkeissa työvoiman palvelukeskukset ovat osa julkisen työvoimapalvelun rakenteen uudistamista. Vaikeimmin työllistyvien palvelut kootaan työvoiman palvelukeskuksiin, jotka ovat työllisyysohjelman luonnehdinnan mukaan alue- ja paikallistason viranomaisten ja muiden palveluntuottajien asiantuntijaverkostoa. (Arnkil, R., Karjalainen, V., Aho, S., Lahti, T., Lyytinen, S-M. & Spangar, T. 2004, 21, 133.)

5 TYÖLLISYYDENHOITO TAMPEREELLA

Tampereella työllisyydenhoitoa ohjaa valtakunnallinen ohjeistus sekä Tampereen työpoliittinen toimintaohjelma, joka on laadittu Pirkanmaan ELY-keskuksen, Tampereen TE-toimiston ja Tampereen kaupungin yhteiseksi aiesopimukseksi. Aiesopimuksella sitoudutaan vahvistamaan hyvää asiakaspalvelua prosesseissa, joilla vaikutetaan työvoiman saatavuuteen ja vaikeasti työllistyvien työllistymiseen Tampereen seudulla. Aiesopimus perustuu Tampereen kaupunkiseudun työpoliittiseen toimintaohjelmaan vuosille 2005–2012. (Työllisyysportti 2011b.)

Työllisyydenhoidossa Tampereella on useita toimijoita, joille Välke-projekti kehittää ja jalkauttaa uusia toimintatapoja. Näitä ovat Tampereen työ- ja elinkeinotoimisto, Tampereen kaupunkiseudun työvoiman palvelukeskus ja Tampereen kaupungin työllisyydenhoidon palveluyksikkö. Edellä mainittujen toimijoiden ja Välke-projektin yhteistyön perustana ovat työpoliittinen yhteistyö Tampereen kaupunkiseudulla sekä työllisyydenhoidon aiesopimus.

5.1 Tampereen työ- ja elinkeinotoimisto

Tampereen työ- ja elinkeinotoimisto on Suomen toiseksi suurin työ- ja elinkeinohallinnon yksikkö. Sen toimialueena on Tampereen kaupunki ja Pirkkalan kunta. Työ- ja elinkeinotoimistossa työskentelee yhteensä 168, joista 125 on vakituisessa virka- tai työsuhteessa. Toimipaikkoja Tampereella on kaksi, joita ovat Hämeenkadun ja Hervannan toimipaikat. Asiakaspalveluyksiköitä on neljä, joita ovat Hämeenkadun, Hervannan ja Kauppakadun toimipaikat sekä palvelupiste Pirkkalan kunnanvirastossa toimivassa yhteispalvelupisteessä. Lisäksi Tampereen työ- ja elinkeinotoimisto toimii Tampereen kaupungin ja muiden kaupunkiseudun kuntien sekä Keski-Pirkanmaan työ- ja elinkeinotoimiston kanssa yhteistyössä Tampereen kaupunkiseudun työvoiman palvelukeskuksessa. Yhteistyökumppaneina toimivat kunnat, työnantajat, ammattioppilaitokset, oppilaitokset sekä muut koulutuksen järjestäjät, yksityiset työvoimapalvelut, kuntoutuslaitokset, kolmannen sektorin toimijat kuten järjestöt ja yhdistykset. (Heiskanen & Lindholm 2010, 11.)

5.2 Tampereen kaupunkiseudun työvoiman palvelukeskus (TYP)

Tampereen kaupunkiseudun työvoiman palvelukeskus (TYP) on kaupunkiseudun TE-toimistojen, kuntien ja Kelan yhteistyöorganisaatio. TYP:n tehtävänä on auttaa pitkään työttömänä olleita henkilöitä kiinnittymään työelämään ja osaltaan parantaa työvoiman saatavuutta. (Työllisyysportti 2011c.)

Tampereen työvoiman palvelukeskus aloitti toimintansa vuoden 2004 huh-
tikuussa. TYP perustettiin yhteistyössä Pirkanmaan TE-keskuksen, Tam-
pereen työvoimatoimiston, Tampereen kaupungin, Pirkkalan kunnan ja
Kelan kanssa. (Työllisyysportti 2011d.)

Vuoden 2006 keväällä TYP laajeni koko seutukunnan kattavaksi Tampe-
reen kaupunkiseudun työvoiman palvelukeskukseksi. Mukaan liittyivät
Kangasala, Lempäälä, Nokia, Ylöjärvi ja Vesilahti. Tällä hetkellä TYP:ssä
työskentelee 33 työntekijää ja toimipisteitä on kuusi:

Tullintorin toimipiste (Tampere)
Pirkkalan toimipiste
Kangasalan toimipiste
Lempäälän (yhteispiste Vesilahden kanssa)
Nokian toimipiste
Ylöjärven toimipiste (Työllisyysportti 2011d.)

TYP tarjoaa asiakkailleen palveluja, joiden avulla henkilöt voivat löytää työtä, harjoitte-
lupaikkoja, koulutusta tai esimerkiksi kuntoutusta. Asiakkaan kanssa työskentelee hen-
kilökohtainen tiimi, yhdessä he asiakkaan kanssa etsivät polkuja kohti työelämää.
TYP:llä on laaja työllistymistä edistävä yhteistyöverkosto, joilta TYP voi tarvittaessa
hankkia asiakkailleen sopivia palveluja. TYP:n toiminnassa keskeistä ovat moniamma-
tillisuus, asiakaslähtöisyys ja tavoitteellisuus. (Työllisyysportti 2011e.)

5.3 Tampereen kaupungin työllisyydenhoidon palveluyksikkö (TYPA)

Tampereen kaupungin Työllisyydenhoidon palveluyksikkö (TYPA) tuot-
taa yksilöllisiä työllisyyspalveluita tamperelaisille työnhakijoille. Työllii-
syydenhoidon palveluyksikkö auttaa asiakkaita työllistymään tarjoamalla
palveluita useille eri kohderyhmille. Palvelut täydentävät Tampereen työ-
ja elinkeinotoimiston palveluvalikoimaa. (Työllisyysportti 2011f.)

TYPA:n palvelut kohdentuvat pitkään työttömänä olleille, maahanmuuttajille, nuorille
sekä työnantajille. Näille kohderyhmille tarjoavat palveluita työvoiman palvelukeskus,

kuntouttavan työtoiminnan yksikkö, maahanmuuttajien työharjoittelun yksikkö, Kestävät koulutus- ja uravalinnat-projekti sekä Nuorten verkostotyöpaja-projekti. Lisäksi työllisyysenhoidon palveluyksikössä on ESR-rahoitteisia kehittämishankkeita, joita ovat välityömarkkinoiden kehittäminen Tampereella ja sosiaalisen yrittäjyyden työllisyysvaikutuksien lisääminen ja uusien sosiaalisen yrittäjyyden mallien kehittäminen välityömarkkinoille. (Työllisyysportti 2011f.)

6 PROJEKTIT JA HANKKEET TYÖLLISTYMISEN EDISTÄMISEN TUKENA VÄLITYÖMARKKINOILLA

Työttömien aktivointipolitiikan mukaisesti on viime vuosina käynnistetty monia työttömille suunnattuja projekteja. Projekteilla on myös muita tehtäviä työttömyyden poistamiseen tähtäävän aktivoinnin ja palkkatyön kautta tapahtuvan yhteiskuntaan liittämisen lisäksi. Niiden tarkoituksena on koota yhteiskunnan reunalle pudonneita työttömiä yhteen, poistaa yksinäisyyttä ja korvata osaltaan työyhteisöjen ulkopuolelle jäämistä. (Roivainen ym. 2008, 247.)

Euroopan sosiaalirahaston (ESR) ohjelmasta tuetaan työllisyyttä ja osaamista edistäviä hankkeita. Rahoituksella tuetaan heikoimmassa asemassa olevia ryhmiä ja edistetään tasa-arvoisuutta. (Rakennerahastot 2011b.)

Työministeriön valtakunnallisen Manner-Suomen ESR-kehittämishjelma 2007- 2013 toimintalinja 2:n tavoitteena on työllistyminen ja työmarkkinoilla pysymisen edistäminen sekä syrjäytymisen ehkäiseminen. Kehittämishjelmaan sisältyvien hankkeiden avulla pyritään luomaan nykyistä useammin avoimille työmarkkinoille johtavia tuettuja työllistämispolkuja. Tällä hetkellä työttömien sijoittuminen avoimille työmarkkinoille ei ole riittävällä tasolla johtuen osittain heidän puutteellisesta työelämävalmiudesta ja osaamisesta, sekä siitä etteivät heille tarjotut palvelut ole sisällöllisesti sellaisia, että ne riittävästi auttavat avoimille työmarkkinoille sijoittumisessa. Kehittämishjelmaan sisältyy hankkeita, joiden tarkoituksena on välityömarkkinoiden suunnitelmallinen kehittäminen, tarjota työttömille työnhakijoille nykyistä yksilöllisempää ja paremmin ammatillista osaamista parantavia palveluja, lisätä yritysten kanssa tehtävää yhteistyötä sekä selkiyttää kolmannen sektorin roolia ja lisätä sosiaalisten yritysten määrää parantaen niiden toimintaedellytyksiä. (Niemiö 2008, 11.)

Pääministeri Matti Vanhasen II hallituksen hallitusohjelmassa yksi kehittämisen kohde liittyen työvoimapolitiikkaan ovat välityömarkkinat. Euroopan sosiaalirahaston (ESR) nykyisellä ohjelmakaudella 2007–2013 TEM ja STM ovat käynnistäneet yhteisen valtakunnallisen välityömarkkinat-kehittämishjelman. TEM:n työllisyys- ja yrittäjyysstrategian linjaus kuuluu osana tähän ohjelmaan ja sen tarkoituksena on tukea työmarkkinoilla heikommassa asemassa olevia sekä alentaa työllistämiskynnyksiä. Välke-projekti on saanut alkunsa tämän kehittämisseljän myötä.

7 VÄLKE-PROJEKTI

Välke-projekti on Tampereen TE-toimiston ja Tampereen kaupungin yhteistyöprojekti, jota hallinnoi Tampereen kaupunki. Tämä jako on tehty muun muassa sen vuoksi, että aktiivisen työvoimapolitiikan toimenpiteet ovat hankkeen TE-osion vastuulla.

Tampereen kaupungin Välke-projektin hanke-osiossa työskentelee seitsemän henkilöä, jotka vastaavat Tampereen kaupungin välityömarkkinoiden palveluiden jäsentämisestä ja toiminnan koordinoinnista, välityömarkkinoiden työskentelymahdollisuuksien ja palveluiden sisällön sekä laadun kehittämisestä. Tampereen TE-toimiston Välke-projektin hankeosiossa työskentelee kaksi henkilöä. Itse toimin tässä hanke-osiossa projektipäällikkönä. TE-toimiston hanke-osion pääasiallisena tehtävänä on välityömarkkinoiden vaikuttavuuden parantaminen, eli tarkoituksena on, että palkkatuetusta työstä tai koulutuksesta siirrytään tehokkaammin avoimille työmarkkinoille. Projektin päävastuu on hankkeiden projektipäälliköillä, jotka vastaavat toiminnasta sekä tavoitteiden toteutumisesta.

Välke-projekti auttaa työllisyydenhoidon toimijoita kehittämään välityömarkkinoiden toimivuutta ja tuloksellisuutta. Tarkoituksena on myös palkkatuettaa työtä tarjoavien yhdistysten, Tampereen kaupungin ja muiden toimijoiden työnantajayhteistyön vahvistaminen. Näihin tavoitteisiin pääsemiseksi käytetään TE-hallinnon rahoittamien työvoimapolitiittisten toimenpiteiden ja täydentävien palveluiden yhdistelmiä, joista pyritään luomaan asiakaslähtöisiä, räätälöityjä, oikea-aikaisia, laadukkaita ja vaikuttavia. Lisäksi erittäin tärkeänä tehtävänä on kouluttaa asiakastyötä tekeviä tahoja ja kehittää kaikkien toimijoiden asiakasohjausta prosessin hallitukseksi eteenpäin viemiseksi avoimille työmarkkinoille. (Välke-projektin projektisuunnitelma 2011, 2.)

Tampereen kaupunkiseudulle on luotu työpoliittinen toimintaohjelma, jonka tavoitteena on rakennetyöttömyyden alentaminen sekä työvoiman saatavuuden turvaaminen. Tämä toimii Välke-projektille strategisena viitekehyksenä. Projekti on myös tukenut Pirkanmaan alueellisen työllisyysstrategian 2007-2011 painopisteiden - Työvoimavarat käyttöön Pirkanmaalla - ja - Työvoiman osaamista kehitetään Pirkanmaalla - toteutumista. (Työllisyysportti 2011g.)

7.1 Toimintaa ohjaavat kolme toimintalinjaa

Välke-projektin toimintaa ohjaavat linjaukset on määritelty EU-tasolla, ESR-rakennerahastossa. Näitä toimintalinjoja ovat välityömarkkinoiden koordinointi-toimintalinja, työnantajayhteysien vahvistaminen-toimintalinja ja uudet työtilaisuudet-toimintalinja. (Välke-projektin projektisuunnitelma 2011, 1.)

Välityömarkkinoiden koordinointi-toimintalinjassa Välke-projektin tavoitteena on jäsentää välityömarkkinoita sekä helpottaa toimijoita hahmottamaan oma roolinsa välityömarkkinoilla. Lisäksi projektin tavoitteena on kehittää oikea-aikaista ohjausta välityömarkkinoille. (Välke-projektin projektisuunnitelma 2011, 1.)

Työnantajayhteysien vahvistaminen-toimintalinjassa tavoitteena Välke-projektin osalta on vastata työnantajien tarpeisiin yhdistämällä työvoimapolitiittista koulutusta ja palkkatuetta työtä sekä kehittää palkkatukityössä olevien yksilöllistä valmennuspalvelua ja edelleensijoitusta. Lisäksi tavoitteena on tukea ja vahvistaa välityömarkkinatoimijoiden roolia välityömarkkinoilla. (Välke-projektin projektisuunnitelma 2011, 1.)

Uudet työtilaisuudet-toimintalinjassa tavoitteena on luoda avoimille työmarkkinoille johtavia työllistymismahdollisuuksia uusille toimialueille. (Välke-projektin projektisuunnitelma 2011, 1.)

8 RAKENTEIDEN KEHITTÄMISTEHTÄVÄT

Välke-projektille on annettu tehtäväksi pysyvien palveluiden rakenteiden kehittäminen. Tällä on olennainen merkitys nykypäivän ja tulevaisuuden onnistuneessa työllisyydenhoidossa.

8.1 Asiakasohjauksen rakenteiden kehittäminen

Asiakkaiden ohjaamiseksi välityömarkkinoille keskiössä ovat viranomaistahot. Ne työnhakija-asiakkaat, jotka hyötyvät eniten välityömarkkinoista, pitää saada ohjatuksi välityömarkkinoille. Välityömarkkinoille ohjaamisessa tulee korostua se, että palkkatuen on oltava viimesijaisin tukimuoto siirryttäessä avoimille työmarkkinoille. Välke-projekti kehittää välityömarkkinoiden siirtymiä avoimille työmarkkinoille ja näin ollen tehostaa vaikuttavuutta. Tämän takia erityisen tärkeää on tiivis yhteistyö Välkkeen ja viranomaistahojen kesken. (Välke-projektin projektisuunnitelma 2011, 2.)

Projektin kohderyhmänä työnhakija-asiakkaista ovat Tampereen TE-toimiston ja Tampereen kaupunkiseudun työvoiman palvelukeskuksen työnhakija-asiakkaat, joiden työttömyys on pitkittynyt tai uhkaamassa pitkittyä. Asiakkaina ovat myös välityömarkkinoimijat, koulutusorganisaatiot, ohjaavat tahot sekä yksityinen sektori. (Välke-projektin projektisuunnitelma 2011, 1-3.)

8.2 Kaupungin työllisyydenhoidon kehittäminen

Tampereen kaupungin palkkatukityön kehittäminen on asetettu erääksi Välke-projektin tavoitteeksi. Tätä toteutetaan uudella asiakaspalveluperusteisella palkkatukityömallilla. Uudessa mallissa työnhakija-asiakkaalle etsitään palkkatukipaikkaa kaupungin eri yksiköistä työnhakija-asiakkaan tarpeista lähtien, jotta asiakas työllistyisi palkkatukityön jälkeen avoimille työmarkkinoille. Laadun ja vaikuttavuuden lisäämiseksi on otettu käyttöön palkkatukityön seurantalomake. Sen avulla kartoitetaan asiakkaan osaamista sekä suunnitellaan se mitä tehdään palkkatukityöjakson aikana ja jälkeen. Välke-projektin yrityskoordinaattori käy myös väliarviointikeskustelussa työnhakija-asiakkaan

työpaikalla yksikön esimiehen kanssa. Väliarviointikeskustelun tarkoituksena on selvittää asiakkaan lisäpalveluiden tarve, jotta hän voisi lisäpalveluiden tukemana työllistyä avoimille työmarkkinoille. (Välke-projektin projektisuunnitelma 2011, 4-5.)

8.3 Yhteistyö yhdistysten työllisyydenhoidon kehittämiseksi

Välke-projektissa on kehitetty yhteistyössä välityömarkkinatoimijoiden kanssa toimijakartta. Tässä näkyvät toimijoiden roolit sekä paikat, joissa toimijat näkevät itsensä välityömarkkinakentässä. Toimijakartan avulla on pyritty löytämään toimijat, jotka tukevat ja ohjaavat työnhakija-asiakkaita siirtymään avoimille työmarkkinoille. (Työllisyysportti 2011h; Välke-projektin projektisuunnitelma 2011, 5; Pitkäaikaistyöttömyyden hoitamisesta työvoimavarojen turvaamiseen–rakennetyöttömyyttä koskevat kehittämissuunnitelmat 13/2011, 19.)

Yhdistysten työllisyydenhoitoa kehitetään seurantalomakkeen avulla, edelleensijoittamisella, ostetulla yksilöllisellä valmennuspalvelulla sekä yhdistysten omalla työhönvalmennuksella. Jotta yhdistysten palkkatukityön vaikuttavuus kasvaa, yhdistysten tulee tukea ja ohjata palkkatukityöntekijää kehittämään osaamistaan ja näin ollen kasvattamaan hänen sosiaalista pääomaansa sekä parantamaan hänen työllistymismahdollisuuksiaan. (Välke-projektin projektisuunnitelma 2011, 6.)

Välkkeen tavoitteena on lisäksi luoda Tampereelle työpooli- Tulevaisuuden tuottamo. Tämä tarkoittaa lyhyesti kerrottuna sitä, että 3. sektorilla palkkatukityössä oleva asiakas voi siirtyä yritykseen työskentelemään lyhyeksi aikaa korvausta vastaan. (Välke-projektin projektisuunnitelma 2011, 6.)

8.4 Sosiaalisten yritysten työllisyydenhoidon kehittäminen

Tampereen kaupunkiseudulla toimii tällä hetkellä 17 sosiaalista yritystä, joista kolme on ollut tiiviisti Välkkeen kehittämistyössä mukana. Sosiaaliset yritykset pyrkivät tarjoamaan pysyvämpiluonteisia työsuhteita kuin yleensä välityömarkkinoilla. Työnhakija-asiakkaiden pysyvemmän työllistymisen tukemiseksi tarvitaan uusia toimintamalleja ja

vaikeasti työllistyvien työllistymiseen liittyvää osaamisen kehittämistä. (Välke-projektin projektisuunnitelma 2011, 6.)

8.5 Lisäpalveluiden kehittäminen

Erilaisten tutkimusten ja selvitysten (Välkky-projekti 2011; Terävä, Virtanen, Uusikylä & Köppä 2011, 86–87) mukaan on tullut esille käytössä olevien työllisyysenhoidon palveluiden; palkkatukityö ja työvoimapoliittinen koulutus, työnhakija-asiakkaiden kohdalla heikko vaikuttavuus liittyen työllistymiseen avoimille työmarkkinoille. Olemme myös Välke-projektissa todenneet, että jos asiakkaan työllistymisen edistämiseksi käytetään vain palkkatuettua työtä tai työvoimapoliittista koulutusta, vaikuttavuus jää heikoksi. Tämän vuoksi kehitämme lisäpalveluita työnhakija-asiakkaiden työllistymisen edistämiseksi. Käytännössä tämä tarkoittaa, että jokainen Välke-projektin asiakas saa tarvittaessa yksilöllistä palvelua. Pidämme tärkeänä liittää suunnitelmallisesti tarkoitukseenmukaiset ja oikea-aikaiset palvelut niin, että tulokset ovat pysyvämpiä ja pitkäkestoisempia. Lisäpalveluiden avulla Välke-projektissa kehitetään työllisyysenhoidon vaikuttavuutta ja saadaan aikaan parempia tuloksia.

9 VÄLKE-PROJEKTIN KÄYTTÄMÄT LISÄPALVELUT

Kehittämistyömme aikaansaannoksena ovat muodostuneet tuotteistetut mallit, joissa on liitetty yhteen useampia palveluita. Näitä tarjotaan sekä yksittäisille asiakkaille että ryhmille. Tuotteistettuja palveluitamme ovat muun muassa palkkatukityö yhdistettynä yksilölliseen valmennuspalveluun, työvoimapolitiittinen koulutus yhdistettynä yksilölliseen valmennuspalveluun ja toppis-koulutus yhdistettynä yksilölliseen valmennuspalveluun. Yhdistävänä tekijänä eri palveluiden kohdalla on, että niiden yhdeksi osaksi kuuluu aina yksilöllinen valmennuspalvelu. Muut palvelut lisätään tähän yhdessä asiakkaan kanssa laaditun tavoitteellisen työllistymissuunnitelman mukaisesti.

9.1 Yksilöllinen valmennuspalvelu

Yksilöllinen valmennuspalvelu tarkoittaa yksilöllisesti räätälöityä työpaikan etsintäpalvelua sekä mahdollisia koulutustarpeiden selvityksiä ja siinä myös tuetaan ja ohjataan aktiiviseen työnhakuun palkkatukityössä tai koulutuksessa olevaa asiakasta. Palvelun tarkoituksena on asiakkaan työllistyminen avoimille työmarkkinoille, lisäksi tavoitteena on asiakkaan työvalmiuksien parantaminen.

Välke-projektissa toteutetaan työhönvalmennusta kahdella eri tavalla. Tietyille kumppaniyhdistyksille on myönnetty niin sanottua kehittämisavustusta, jonka avulla he ovat voineet palkata itselleen lisäksi työhönvalmentajan. TE-hallinnon osahanke on hankkinut ostettua yksilöllistä valmennuspalvelua. (Välke-projektin projektisuunnitelma 2011, 8.)

Yksilövalmennus perustuu asiakaslähtöiseen, kokonaisvaltaiseen palveluun. Valmennusta toteutetaan tiiviisti yhdessä valmentajan ja työnhakija-asiakkaan kanssa ja tämä edellyttää motivaatiota ja sitoutumista asetettuihin tavoitteisiin. Valmennus perustuu hyvään dialogiin valmentajan ja asiakkaan välillä.

9.2 Edelleensijoittaminen

Edelleensijoittaminen tarkoittaa sitä, että yhdistyksissä, säätiöissä, kunnalla tai sosiaalisissa yrityksissä palkkatukityössä oleva työnhakija-asiakas sijoitetaan toisen työnantajan palvelukseen vastikkeetta tai korvausta vastaan. Edelleensijoituksen onnistuminen edellyttää toiselta työnantajalta kiinnostusta ja rekrytointitarvetta työntekijän palkkaamiseksi. Edelleensijoituksen aikana asiakas pääsee tutustumaan avoimilla työmarkkinoilla toimivaan yritykseen ja näyttämään siellä osaamistaan. (Välke-projektin projektisuunnitelma 2011, 9.)

9.3 Toppis-koulutukset

Palkkatukityön ja työvoimapolitiittisen koulutuksen yhdistämistä kutsutaan toppis-koulutukseksi. Tämä tarkoittaa sitä, että palkkatuella työssä oleva henkilö osallistuu koulutukseen työajalla, koulutusajalta työnantaja siis maksaa palkkaa. Toppis-koulutuksen tavoitteena on parantaa ja kehittää pitkäaikaistyöttömien, osatyökykyisten ja muiden vaikeasti työllistyvien ammatillista osaamista työelämän tarpeita vastaavaksi. Välke-projektissa kehitetään erilaisia toppis-koulutusmalleja ja pyritään samalla lisäämään palkkatukityön vaikuttavuutta. (Välke-projektin projektisuunnitelma 2011, 10.)

Toppis-koulutusten kehittämisen yhteydessä yhteistyökumppanit ovat valtakunnallisesti ja alueellisesti ilmaisseet kiinnostuksensa ja tarpeensa yksilöllisesti räätälöitävälle toppis-koulutuksille. Tästä johtuen Välke-projektissa on ryhdytty kehittämään yksilöllisesti räätälöitävää koulutusmallia. Koulutusmalliin on sisällytetty koulutusten koordinointi-palvelu, jota toteuttaa kouluttaja. Tässä mallissa kouluttaja etsii yksittäisen työssäoppimispaikan opiskelijalle. Koulutus on osatukintotavoitteista. Lisäksi Välke-projektin asiakkaiden on mahdollista suorittaa toppis-koulutuksena myös ammattialakohtaisesti vaadittuja lupia, passeja ja kortteja. (Välke-projektin projektisuunnitelma 2011, 10–12.) Toppis-koulutuksia voidaan järjestää myös ryhmille. Tämä toimii pääosin samalla tavalla kuin yksittäinen koulutusmalli. Ryhmän kokoaminen edellyttää enemmän suunnittelua ja organisointityötä kuin yksilöllisesti hankittavissa Toppis-koulutuksissa.

9.4 Opinnollistaminen

Välke-projekti kartoittaa vuoden 2011 aikana tarvetta opinnollistamiseen. Työnhakija-asiakas voisi työpajatoiminnassa työskennellen suorittaa perustutkinnon osan. Tällä mallilla on tarkoituksena yhdistysten työpajatoiminnan kehittäminen siten, että siellä pystytään parantamaan tehokkaammin työnhakija-asiakkaiden ammatillisia valmiuksia. (Välke-projektin projektisuunnitelma 2011, 12.)

10 TUTKITTAVA AINEISTO

Välke-projektin yhtenä keskeisenä tehtävänä on tuottaa tietoa Tampereen välityömarkkinoiden kehittymisestä. Välke-projekti on kerännyt tietoa tarjoamiensa työvoimapolitiittisten palveluiden vaikuttavuudesta projektin ajalta 1.9.2008–31.05.2011.

Seurantaryhmällä palvelut on aloitettu eri aikaan, joten palveluiden päättymisenkin on eriaikaista. Tästä seuraa, että kaikkien asiakkaiden kohdalla ei ole vielä saatu tuloksia eri seuranta-ajankohdista, joita ovat: heti, 3, 6, ja 12 kuukauden seurannat työnhakija-asiakkaiden palvelun päättymisestä. Tulokset tuotteiden ja palveluiden käytöstä ovat suuntaa-antavia, erityisesti niissä, joissa pidemmän aikavälin seurannassa on ollut pieni määrä Välke-projektin palveluissa olleita asiakkaita. Välke-projektissa tullaan seuraamaan jatkossakin vaikuttavuutta aikaväliltä: heti, 3, 6 ja 12 kuukauden kohdalla työnhakija-asiakkaiden palvelun päättymisestä.

Tässä opinnäytetyössä käytetään Välke-projektin käytössä olevia kokonaisseurantataulukoita, joilla vaikuttavuutta voidaan osoittaa. Tällä voidaan varmistua myös luotettavista tutkimustuloksista. Seurantataulukoiden rakenne on määritelty TE-hallinnon vaikuttavuuden mittaamiseen perustuen. Näissä tuloksissa pyritään tuomaan esille Välke-projektin asiakkaiden avoimille työmarkkinoille työllistymistä, koulutukseen menemistä sekä sitä kuinka moni asiakkaista on työttömänä palvelun suorittamisen jälkeen. Seurantataulukot kokonaisuudessaan löytyvät opinnäytetyön liitteet 1 kohdasta.

Tässä tutkimuksessa tarkastellaan vain niitä asiakkaita, joiden asiakkuus on projektissa päättynyt. TE-hallinnossa on todettu, että osa niistä asiakkaista, jotka ovat työmarkkinoiden ulkopuolella, ovat itse asiassa työssä, mutta eivät ole ilmoittaneet työllistymisestään TE-toimistoon. Tätä päätelmää tukee myös Terävän ym. (2011, 86) tutkimus, joka selvittää vaikeasti työllistyvien tilannetta ja palveluita.

Tutkimuksessani pidemmän aikavälin seurannan yleistettävyyteen vaikuttaa tämänhetkinen asiakasmäärän vähyys. Tähän on syynä se, että pidemmän aikavälin seuranta edellyttää pitkäkestoista seurantaa. Tulosten yleistettävyys pidemmän aikavälin seurannassa tulee näkyviin tulevissa Välke-projektissa laadittavissa seurantataulukoissa.

Palveluiden ja taulukoiden ymmärrettävyyden selventämiseksi palvelut on tuotteistettu. Tuotteistettuja palveluita ovat seuraavat: Tuote1: Pelkkä palkkatukityö, tuote 2: Palkkatukityö + yksilöllinen valmennuspalvelu, tuote 3: Työvoimapolitiittinen aikuiskoulutus + yksilöllinen valmennuspalvelu. Lisäksi tuloksista ilmenee edellä mainittujen tuotteiden yhteisvaikuttavuus. Lopuksi osoitetaan graafisesti eri tuotteiden merkitys toisiinsa nähden.

10.1 Tuote 1: Palkkatukityö

Tuotteessa 1 palkkatukityö tarkoittaa sitä, että asiakas on palkkatukityösuhteessa ja tähän ei liitetä muita työvoimapolitiittisiä palveluja.

Pelkän palkkatukityön vaikuttavuus työllistyttyä avoimille työmarkkinoille on alle 10 prosenttia koko projektin aikana tähän mennessä. Vaikuttavuus pysyy vastaavalla tasolla myös 3 ja 6 kuukauden kohdalla. 12 kuukauden kohdalla tulokset ovat jo selvästi heikentyneet noin 4 prosenttiin (taulukko 1).

TAULUKKO 1. Avoimille työmarkkinoille työllistyneet palkkatukityöjakson jälkeen

n Avoimille työmarkkinoille työllistyneet			
148 hlöä	Tulos heti	12 hlöä	8,11 %
133 hlöä	Tulos 3 kk	13 hlöä	9,77 %
105 hlöä	Tulos 6 kk	10 hlöä	9,52 %
47 hlöä	Tulos 12 kk	2 hlöä	4,26 %

Palkkatukityöjakson jälkeen koulutukseen päässeiden osalta vaikuttavuusluku on pienempi kuin avoimille työmarkkinoille työllistymisen. Pidemmän aikavälin seuranta osoittaa, että tulokset pysyvät suurin piirtein samansuuruisina noin 6 prosentissa (taulukko 2).

TAULUKKO 2. Koulutukseen päässeet palkkatukityöjakson jälkeen

n	Koulutukseen päässeet		
148 hlöä	Tulos heti	9 hlöä	6,08 %
133 hlöä	Tulos 3 kk	6 hlöä	4,51 %
105 hlöä	Tulos 6 kk	5 hlöä	4,76 %
47 hlöä	Tulos 12 kk	3 hlöä	6,38 %

Palkkatukityöjakson jälkeen yli 70 prosenttia palkkatukityön suorittaneista jää työttömäksi. Pidemmän aikavälin seuranta osoittaa, että vaikuttavuus pysyy samansuuntaisena aina 12 kuukauteen asti, kuitenkin niin, että työttömyysprosentti on suurin 12 kuukauden kohdalla noin 76 prosenttia (taulukko 3).

TAULUKKO 3. Palkkatukityön jälkeen työttömänä olevat

n	Työttömänä		
148 hlöä	Tulos heti	109 hlöä	73,65 %
133 hlöä	Tulos 3 kk	98 hlöä	73,68 %
105 hlöä	Tulos 6 kk	74 hlöä	70,48 %
47 hlöä	Tulos 12 kk	36 hlöä	76,60 %

10.2 Tuote 2: Palkkatukityö + yksilöllinen valmennuspalvelu

Tuote 2 tarkoittaa, että työnhakija-asiakas on palkkatukityössä ja työsuhteen loppuvaiheessa tähän liitetään lisäpalveluna yksilöllistä valmennuspalvelua. Valmennuspalvelu jatkuu tarvittaessa vielä palkkatukityön päätyttyä.

Avoimille työmarkkinoille työllistymisten osuus palkkatukityön ja yksilöllisen valmennuspalvelun päättymisen jälkeen on selkeästi korkeampaa kuin verrattuna pelkkään

palkkatukityöllistämiseen. Heti yksilöllisen valmennuspalvelun jälkeen vaikuttavuus on yli 30 prosenttia. Pidemmän aikavälin seurannassa tulokset heikkenevät, mutta asiakasmääräkin on pieni (taulukko 4).

TAULUKKO 4. Palkkatukityön + yksilöllisen valmennuspalvelun jälkeen avoimille työmarkkinoille työllistyneet

n Avoimille työmarkkinoille työllistyneet			
23 hlöä	Tulos heti	7 hlöä	30,43 %
16 hlöä	Tulos 3 kk	2 hlöä	12,50 %
13 hlöä	Tulos 6 kk	2 hlöä	15,38 %
7 hlöä	Tulos 12 kk	0 hlöä	0,00 %

Koulutukseen päässeiden osuus on huomattavasti suurempi kuin pelkän palkkatukityön jälkeen. Heti palkkatukityön ja yksilöllisen valmennuspalvelun jälkeen 13 prosenttia on koulutuksessa. Taulukosta 5 käy myös ilmi se, että koulutuksessa olevien määrä kasvaa prosentuaalisesti pidemmän aikavälin seurannassa.

TAULUKKO 5. Palkkatukityön + yksilöllisen valmennuspalvelun jälkeen koulutukseen päässeet

n Koulutukseen päässeet			
23 hlöä	Tulos heti	3 hlöä	13,04 %
16 hlöä	Tulos 3 kk	2 hlöä	12,50 %
13 hlöä	Tulos 6 kk	3 hlöä	23,08 %
7 hlöä	Tulos 12 kk	3 hlöä	42,86 %

Työttömänä olevien osuus heti palkkatukityön ja yksilöllisen valmennuspalvelun jälkeen on huomattavasti pienempi kuin pelkän palkkatukityön jälkeen. Heti valmennuspalvelun jälkeen työttömien osuus on vain 30 prosenttia. Pidemmän aikavälin seuran-

nassa 6 ja 12 kuukauden kohdalla työttömien määrä kasvaa noin 60 prosenttiin (taulukko 6).

TAULUKKO 6. Palkkatukityön + yksilöllisen valmennuspalvelun jälkeen työttömänä olevat

n	Työttömänä		
23 hlöä	Tulos heti	7 hlöä	30,43 %
16 hlöä	Tulos 3 kk	7 hlöä	43,75 %
13 hlöä	Tulos 6 kk	8 hlöä	61,54 %
7 hlöä	Tulos 12 kk	4 hlöä	57,14 %

10.3. Tuote 3: Työvoimapoliittinen aikuiskoulutus + yksilöllinen valmennuspalvelu

Tuote 3 tarkoittaa sitä, että työnhakija-asiakas on koulutuksessa ja koulutuksen loppuvaiheessa tähän liitetään lisäpalveluna yksilöllinen valmennuspalvelu. Välke-projekti on hankkinut Tampereen kaupunkiseudun työvoiman palvelukeskukselle työvoimapoliittista aikuiskoulutusta ja näihin liitettiin loppuvaiheessa yksilöllistä valmennuspalvelua.

Avoimille työmarkkinoille työllistymisen osuus työvoimakoulutuksen ja yksilöllisen valmennuspalvelun päättymisen jälkeen on selkeästi korkeampaa kuin verrattuna pelkään palkkatukityöllistämiseen. Heti työvoimakoulutuksen ja yksilöllisen valmennuspalvelun jälkeen avoimille työmarkkinoille työllistyneitä on 33 prosenttia. 3 kuukauden seurannan kohdalla tulokset ovat parantuneet 40 prosenttiin. Pidemmän aikavälin seurannasta ei ole seurattavia tuloksia, joista voisi tehdä yleistyksiä (taulukko 7).

TAULUKKO 7. Työvoimakoulutuksen ja yksilöllisen valmennuspalvelun jälkeen avoimille työmarkkinoille työllistyneet

n Avoimille työmarkkinoille työllistyneet			
15 hlöä	Tulos heti	5 hlöä	33,33 %
15 hlöä	Tulos 3 kk	6 hlöä	40,00 %
4 hlöä	Tulos 6 kk	0 hlöä	0,00 %
0 hlöä	Tulos 12 kk	0 hlöä	0,00 %

Koulutukseen menneitä ei ole yhtään. Tästä johtuen ei ole mahdollista verrata asiaa pelkkään palkkatukityöllistämiseen tai miten pidemmän aikavälin seurantatiedot kehittyvät (taulukko 8).

TAULUKKO 8. Työvoimakoulutuksen ja yksilöllisen valmennuspalvelun jälkeen koulutukseen päässeet

n Koulutukseen menneet			
15 hlöä	Tulos heti	0 hlöä	0,00 %
15 hlöä	Tulos 3 kk	0 hlöä	0,00 %
4 hlöä	Tulos 6 kk	0 hlöä	0,00 %
0 hlöä	Tulos 12 kk	0 hlöä	0,00 %

Työttömänä olevien osuus työvoimakoulutuksen ja yksilöllisen valmennuspalvelun päättymisen jälkeen on selkeästi pienempää kuin verrattuna pelkkään palkkatukityöllistämiseen. Heti työvoimakoulutuksen ja yksilöllisen valmennuspalvelun jälkeen työttömänä olevia on 46 prosenttia. 3 kuukauden seurannan kohdalla tulokset ovat parantuneet 33 prosenttiin. Pidemmän aikavälin seurannasta ei ole riittävästi tuloksia, joista voisi tehdä yleistyksiä (taulukko 9).

TAULUKKO 9. Työvoimakoulutuksen ja yksilöllisen valmennuspalvelun jälkeen työttömänä olevat

n	Työttömänä		
15 hlöä	Tulos heti	7 hlöä	46,67 %
15 hlöä	Tulos 3 kk	5 hlöä	33,33 %
4 hlöä	Tulos 6 kk	1 hlöä	25,00 %
0 hlöä	Tulos 12 kk	0 hlöä	0,00 %

10.4 Tuotteiden kokonaisvaikuttavuus

Tuotteiden kokonaisvaikuttavuuteen liittyvät tulokset ovat Välke-projektin koko toiminta-ajalta 1.9.2008-31.05.2011. Asiakasmäärä tänä aikana on yhteensä 186 henkilöä. Tuloksissa ovat mukana kaikki asiakkaat, myös ne, jotka ovat keskeyttäneet palkkatuki-työssä, työvoimakoulutuksessa, yksilöllisessä valmennuspalvelussa tai näistä koostuvista yhdistelmistä.

Tuotteiden kokonaisvaikuttavuus työllistyttyä avoimille työmarkkinoille on noin 13 prosenttia koko projektin aikana tähän mennessä. Vaikuttavuus pysyy vastaavalla tasolla 3 kuukauden kohdalla. 6 kuukauden kohdalla vaikuttavuus on pudonnut noin 10 prosenttiin. 12 kuukauden kohdalla tulokset ovat jo selvästi heikentyneet noin 4 prosenttiin (taulukko 10).

TAULUKKO 10. Kokonaisvaikuttavuus avoimille työmarkkinoille työllistyneiden osalta

n	Avoimille työmarkkinoille työllistyneet		
186 hlöä	Tulos heti	24 hlöä	12,90 %
164 hlöä	Tulos 3 kk	21 hlöä	12,80 %
122 hlöä	Tulos 6 kk	12 hlöä	9,84 %
54 hlöä	Tulos 12 kk	2 hlöä	3,70 %

Koulutukseen päässeiden osalta kokonaisvaikuttavuus on heti noin 6 prosenttia. 3 ja 6 kuukauden kohdalla tulokset ovat noin 5 prosenttia. 12 kuukauden kohdalla tulokset ovat parantuneet noin 11 prosenttiin (taulukko 11).

TAULUKKO 11. Kokonaisvaikuttavuus koulutukseen päässeiden osalta

n	Koulutukseen päässeet		
186 hlöä	Tulos heti	12 hlöä	6,45 %
164 hlöä	Tulos 3 kk	8 hlöä	4,88 %
122 hlöä	Tulos 6 kk	8 hlöä	6,56 %
54 hlöä	Tulos 12 kk	6 hlöä	11,11 %

Kokonaisvaikuttavuus työttömänä olevista on heti palveluiden jälkeen noin 66 prosenttia. 3 ja 6 kuukauden aikavälin seurannassa ei tapahdu merkittäviä muutoksia. 12 kuukauden seurannassa tulokset heikkenevät 74 prosenttiin (taulukko 12).

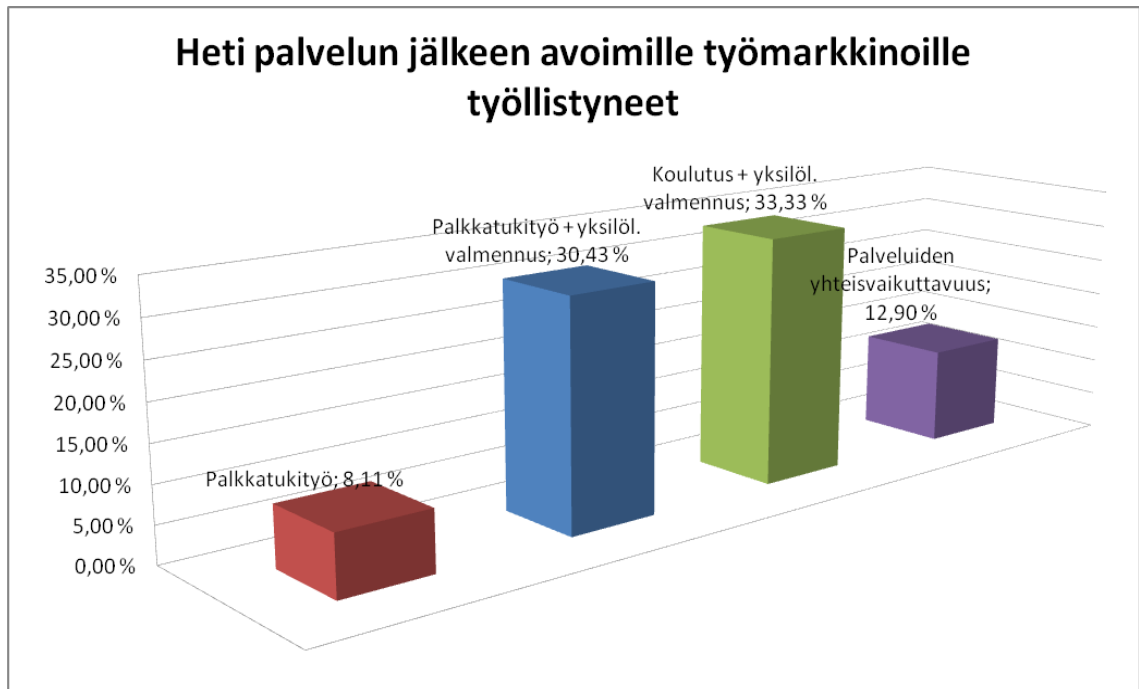
TAULUKKO 12. Kokonaisvaikuttavuus työttömänä olevien osalta

n	Työttömänä		
186 hlöä	Tulos heti	123 hlöä	66,13 %
164 hlöä	Tulos 3 kk	110 hlöä	67,07 %
122 hlöä	Tulos 6 kk	83 hlöä	68,03 %
54 hlöä	Tulos 12 kk	40 hlöä	74,07 %

10.5 Tuotteiden vertailu

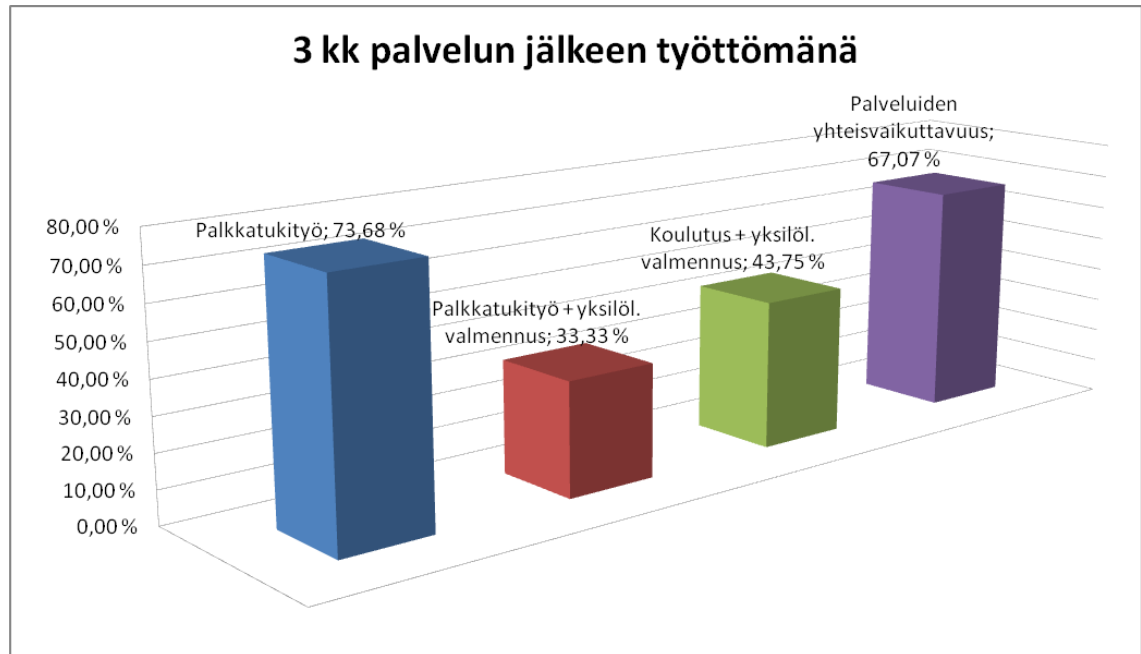
Seuraavassa kuviossa on graafisesti esitetty eri tuotteiden vaikuttavuus. Välke-projektin tavoitteeksi on asetettu heti palvelun jälkeen 40 prosentin työllistyminen avoimille työmarkkinoille (kuvio1).

KUVIO 1. Heti palvelun jälkeen avoimille työmarkkinoille työllistyneet

Tampereen TE-toimiston tulostavoite on että korkeintaan 35 prosenttia on työttömänä 3 kuukautta palvelun päättymisen jälkeen. Jälkimmäinen graafinen esitys osoittaa palveluiden yhtäaikaisen käytön vaikuttavuuden suhteessa esimerkiksi pelkkään palkkatukityöhön (kuvio 2).

KUVIO 2. 3 kuukautta palvelun jälkeen työttömänä

11 TULOSTEN ANALYSOINTI JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Tulokset on analysoitu Välke-projektin TE-hallinnon osion työntekijöiden keskuudessa. Seurantataulukkoista tulee esille miten vaikuttavuus näkyy Välke-projektin työnhakija-asiakkaiden työmarkkinatilanteessa URA-tietojärjestelmässä. Tuloksissa käsitellään kolmea eri tuotetta, joita ovat:

- tuote 1: palkkatukityö
- tuote 2: palkkatukityö + yksilöllinen valmennuspalvelu
- tuote 3: työvoimapoliittinen aikuiskoulutus + yksilöllinen valmennuspalvelu.

Näiden lisäksi käsitellään tuotteiden kokonaisvaikuttavuutta sekä eri tuotteiden keskinäistä vertailua.

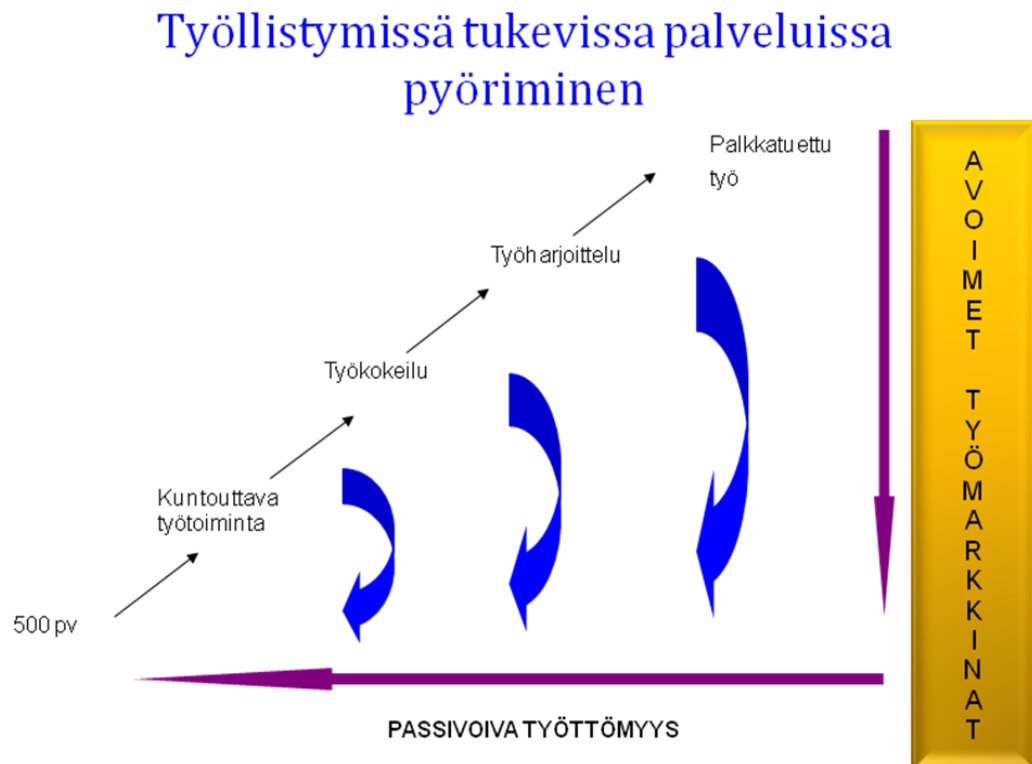
Analyysitapana käytän niin sanottua selittämiseen pyrkivää lähestymistapaa. Tämä on tapa, jossa käytetään usein tilastollista analyysia ja päätelmien tekoa. (Hirsjärvi ym. 2008, 224.)

11.1 Tuotteen 1 (palkkatukityö) analysointi ja johtopäätökset

Välke-projektin TE-osion palvelut koostuivat projektin alkuvaiheessa pelkästään palkkatukityöllistämisestä. Palkkatukityöllistäminen käynnistyi maaliskuussa 2009. Projektissa päästiin 2010 vuoden alusta täysipainoisesti käyttämään lisäpalveluita. Tämän vuoksi kokonaistulokset ovat heikkoja vaikuttavuuden näkökulmasta. Nämä tulokset ovat kuitenkin samansuuntaisia kuin mitä muissa tutkimuksissa pelkän palkkatukityön vaikuttavuudesta on tehty. (Välkky-projekti 2011; Terävä ym. 2011, 86–87.)

Heikot tulokset johtuvat siitä, että työnhakija-asiakkaat niin sanotusti kiertävät kehää työvoimapoliittisissa toimenpiteissä, mutta eivät kuitenkaan saavuta avoimia työmarkkinoita ja tällöin vaarana on edelleen etuisuuksien ja työttömyysturvan varassa eläminen. Olemme projektissa pohtineet pelkän palkkatukityön syrjäyttävää vaikutusta. Myös Anne-Mari Ulfves (2010, 13) pro gradu -tutkielmassaan on tuonut esiin palkkatukityön paradoksin, eli asiakkaat kiertävät työvoimapoliittisissa toimenpiteissä saavuttamatta työllistymistä avoimille työmarkkinoille. Seuraava kuvio ilmaisee edellä mainittua.

KUVIO 3. Palkkatukityöstä palaaminen työttömyyteen

Lähde: Ollikainen, 2008; Piiri pieni pyörii

Välke-projektin toteuttamassa seurannassa on selkeästi nähtävissä, että suurin osa pelkässä palkkatukityössä olevista työnhakija-asiakkaista palaa työttömiksi ja joissakin tapauksissa jää jopa passiivisena, totuttuun tapaan oppineena odottamaan seuraavaa palkkatukityöjaksoa.

Seurantataulukoissa näkyy myös se, että asiakkaan ollessa palkkatukityössä, hän keskittyy työn tekemiseen, eikä koulutuksen tai uuden työpaikan etsimiseen. Tätä tulkintaa tukee muun muassa väliarviointikeskusteluissa suullisesti saamamme palaute työnantajalta ja palkkatukityössä olevalta työntekijältä.

Välke-projektin kehittämistyön aikana on näkynyt erityisesti 3. sektorin erilainen näkökulma työllistämiseen kuin viranomaisorganisaatioiden toimijoilla. Aikaisemmin julkinen- eikä 3. sektori ole tottuneet pitämään palkkatukityöntekijöiden avoimille työmarkkinoille poluttamista omana tehtävänä. Julkisella sektorilla on tarjottu määräaikaista työsuhdetta palkkatuen turvin tilanteissa, joissa olisi saattanut olla tarve pitkäkestoisempiin työsuhteisiin.

11.2 Tuotteen 2 (palkkatukityö + yksilöllinen valmennuspalvelu) analysointi ja johtopäätökset

Välke-projekti alkoi käyttää täysipainoisesti palkkatukityön yhteydessä lisäpalveluita vuoden 2010 alussa. Ensimmäinen lisäpalvelu oli yksilöllinen valmennuspalvelu. Tämän palvelun merkitys on nähty Välke-projektissa vaikuttavaksi palkkatukityöllistämisen ja koulutuksen tukena.

Keskusteluissa sekä yhteisissä kehittämisspalavereissa Välke-projektin ja palveluntuottajien kanssa on todettu, että välityömarkkina-asiakkaat tarvitsevat henkilön, joka on heidän tukena eri palveluiden nivelvaiheissa. Näissä tilanteissa toimitaan työnhakija-asiakkaan tarpeiden mukaan niin, että asiakkaan työllistyminen tai työssä pysyminen varmistuu. Yksilöllinen valmennuspalvelu on tuloksellista, koska valmennuksen aikana mietitään konkreettisesti, miten työllistyminen tai koulutukseen meno onnistuu. Tämä tieto perustuu valmentajan kanssa käytyihin keskusteluihin palvelun käytännön toiminnasta.

Asiakkaiden vähäinen määrä heikentää yleistettävyyttä erityisesti pidemmän aikavälin seurannassa, mutta antaa kuitenkin suuntaa hyvälle tuloksille. Välke-projektissa tullaan seuraamaan jatkossa erityisesti tämän tuotteen tuloksellisuutta, koska tulokset ovat olleet näin hyviä.

Yksilöllisen valmennuspalvelun kohdalla koulutukseen siirtyminen ei näyttäisi tapahtuvan heti palkkatukityön päättymisen jälkeen. Tämä johtuu siitä, että koulutukset alkavat yleensä tiettyinä aikoina ja näiden yhteensovittaminen on vaikeaa, eikä välttämättä edes tarkoituksenmukaista.

Yksilöllisen valmennuspalvelun tuloksellisuus näkyy myös siinä, että työttömien määrä valmennuksen jälkeen on todella pieni verrattuna pelkkään palkkatukityöhön. Työttömien määrä kuitenkin kasvaa pidemmän aikavälin seurannassa, mutta olemme Välke-projektissa tulkinneet tätä asiaa niin, että ensimmäiset työnhakija-asiakkaat tulivat yksilölliseen valmennuspalveluun väärään aikaan heidän työllistymispolullaan tai se ei ollut

laisinkaan heille oikea palvelu. Ohjaavien tahojen kanssa käytyjen keskustelujen myötä palvelua on osattu käyttää jatkossa osuvammin.

11.3 Tuotteen 3 (työvoimapolitiittinen aikuiskoulutus + yksilöllinen valmennuspalvelu) analysointi ja johtopäätökset

Välke-projektissa on hankittu ryhmämuotoisia työnhakija-asiakkaille tarkoitettuja koulutuksia aloilta, joilla on työvoimapula. Koulutuksia hankittiin myynnin ammattitutkinosta, varastonhoitajan ja kiinteistöhoitajan perustutkinnoista. Elokuuhun 2011 mennessä yksi koulutus on päättynyt ja kaksi on vielä kesken.

Avoimille työmarkkinoille työllistyminen on ollut erittäin hyvää. Tulkintamme mukaan hyvä vaikuttavuus perustuu juuri suoritettujen tutkinnojen lisäksi yksilölliseen valmennuspalveluun. Toki asiakasmäärät ovat pieniä, mutta suuntaa-antavia. Näissä tuloksissa ovat mukana kaikki, jotka ovat aloittaneet koulutuksen, myös keskeyttäneet.

Työttömänä olleiden osuus on heti koulutuksen jälkeen suurempi, koska työsuhteiden alkaminen heti koulutuksen jälkeen ei ole aina mahdollista. 3 kuukauden kohdalla työllistymistilanne on jo selvästi parempi.

11.4 Tuotteiden kokonaisvaikuttavuus

Tuotteiden kokonaisvaikuttavuuden heikko tulos johtuu pääosin siitä, että suurin osa projektin asiakkaista oli varsinkin projektin alkuvaiheessa pelkässä palkkatukityössä. Näiden asiakkaiden työllisyystilanteen tulokset vaikuttavat projektin kokonaisvaikuttavuuteen suuressa määrin, koska heitä on suuri määrä verrattuna heihin, joihin on kohdistettu palkkatukityön lisäksi muita lisäpalveluja.

11.5 Tuotteiden vertailu

Lisäpalveluiden keskinäisessä vertailussa hyvien tulosten johdosta nousee esiin kaksi tuotetta. Näitä ovat tuotteet 2 ja 3. Näistä voi päätellä sen, että lisäpalveluiden yhdistämisellä palkkatukityöhön tai koulutukseen on suuri merkitys vaikuttavuuden kannalta.

12 POHDINTA JA KEHITTÄMISSUOSITUKSET

Opinnäytetyön tutkimustulosten myötä voidaan todeta, että käytössä olevat julkiset työvoimapalvelut ovat riittäviä, mikäli niitä käytetään työllistymisen edistämiseksi oikea-aikaisesti. Projektissamme on nähtävissä lisäpalveluiden käyttöönoton ja eri palveluiden yhdistämisen olennainen merkitys vaikuttavuuden lisääntymiseen työllistymisen näkökulmasta. Tämän tyyppistä työskentelyä toteutetaan satunnaisesti TE-hallinnossa, mutta tätä pitäisi toteuttaa laajamittaisemmin. Välke-projektin hyvien vaikuttavuustulosten myötä tarkoituksenamme onkin kehittää yhteistyötä Pirkanmaan TE-toimistojen kanssa liittyen uusien toimintamallien käyttöönottoon.

Työllisyydenhoidossa olennaisen tärkeää ovat laadukkaiden palveluiden tarjonta sekä vaikuttavuuden lisääminen ja yhteistyön kehittäminen välityömarkkinatoimijoiden kanssa. Nämä kehittämiskohteet mainitaan myös työtä ohjaaviksi tekijöiksi Työ- ja elinkeinoministeriön määrittelemissä kehittämislinjauksissa rakennetyöttömyyden alentamiseksi.

Jatkossa tärkeimmäksi kehittämisen kohteeksi Tampereen seudulla nousee asiakkaan palveluiden oikea-aikaisuus jo työllistymisprosessin suunnitteluvaiheessa. Näin vältetään tehottomilta palveluiden käytöltä. Välke-projektissa olemme todenneet, että palkkatukityö saatetaan kohdentaa väärin ja väärässä työllistymistilanteessa oleville henkilöille. Lisäksi tätä palvelua voidaan käyttää ilman jatkosuunnitelmaa työllistymisen edistämiseksi avoimille työmarkkinoille. Palkkatukea pitää käyttää avoimille työmarkkinoille työllistymisen viimesijaisena palveluna yhdessä lisäpalveluiden kanssa.

Yllämainittua pohdintaa tukee tämän opinnäytetyön asiakasseurantataulukoiden tulokset. Nämä osoittavat, että jos asiakas on pelkässä palkkatukityössä, työllistymisprosentti avoimille työmarkkinoille on noin 10 %. Tästä syystä korostuu kehittämisen kohteena oikean palvelutarvearvion tunnistaminen, joka johtaa aikaa myöden palveluiden tehokkaalle käytölle. Näin asiakkaat eivät joudu käymään läpi samoja palveluprosessin vaiheita useaan kertaan läpi.

Välke-projektin työskentelymallissa tärkeintä työtä tekevät ohjaavat tahot. Projekti on tuonut asiakaspalveluprosessiin uusia tapoja tehdä työtä tai kehittää jo olemassa olevia.

Onnistuneet tulokset johtuvat tästä yhteistyöstä. Erityisen tärkeää jatkokehittämisen kannalta on saada työllisyydenhoidon virkailijat työskentelemään itsenäisesti näillä uusilla tavoilla.

Uusien toimintamallien käyttöönotolla työnhakija-asiakkaiden ja yhteistyöverkostojen sosiaalinen pääoma on kasvanut. Työskentely välityömarkkinoilla on muuttunut tehokkaammaksi, vaikuttavammaksi ja taloudellisemmaksi. Erityisen tärkeänä asiana on jo aloitetun moniammatillisen työskentelyn jatkokehittäminen, jotta se voidaan hyödyntää täysipainoisesti työllistymisen edistämiseksi.

Jatkokehittämisen näkökulmasta olisi erityisen tärkeää selvittää, mitä palkkatukityöhön tai työvoimakoulutukseen ja yksilöllisiin valmennuspalveluihin sijoitettavalla julkisella rahoituksella saavutetaan taloudellisesti niin sanotusti panos/tuotos-suhteella. Tämän lisäksi olisi syytä selvittää alueellisesti palveluiden laatua niin asiakas- kuin verkostojenkin näkökulmasta. Näitä olisi hyvä selvittää esimerkiksi opinnäytetöiden avulla.

Työ- ja elinkeinoministeriö tekee selvityksiä ja julkaisuja pääosin valtakunnallisella tasolla. Tämän vuoksi olisi erityisen tärkeää tehdä omia alueellisen tason selvityksiä, jotta tärkeitä päätöksiä tekevät henkilöt valtiolla ja kunnallispolitiikassa ymmärtäisivät paremmin yleensä työllisyydenhoidosta, sen vaikuttavuudesta ja tuloksellisuudesta sekä siitä mitä on järkevää tehdä alueellisella tasolla työllistymisen edistämiseksi.

Välke-projekti on nyt toiminut kolmen vuoden ajan ja toiminta jatkuu edelleen. Olisi kiinnostavaa toistaa projektin lopussa vastaavantyyppinen tutkimus kuin tässä opinnäytetyössä oli. Näin voisi verrata, miten tulokset ovat kehittyneet.

LÄHTEET

Arnkil, R., Karjalainen, V., Aho, S., Lahti, T., Lyytinen, S-M. & Spangar, T. 2004. Asiakkaan työ- ja toimintakyvyn sekä aktiivisuuden ja osallisuuden lisääminen. Helsinki: Työministeriö.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. 2010. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Luettu 23.4.2011. <http://www.ely-keskus.fi/fi/ELYkeskukset/pirkanmaaney/Tyovoimajatyollisyys/Sivut/default.aspx>

Heikkilä, T. 2008. Tilastollinen tutkimus. 7.painos. Helsinki: Edita Prima Oy.

Heiskanen, H. & Lindholm, S. 2010. Tampereen työ- ja elinkeinotoimiston matka oppivaksi organisaatioksi. Laurea-ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2008. Tutki ja kirjoita. Osin uudistettu painos. Keuruu: Otavan kirjapaino Oy.

Kalimo, R. & Vuori, J 1992. Työttömyys ja terveys. Tutkimuskatsaus. Työterveyslaitoksen katsauksia 123. Helsinki: Työterveyslaitos.

Kortteinen, M. & Tuomikoski, H. 1998. Työtön, tutkimus pitkäaikaistyöttömien selviytymisestä (hanki ja jää sarja). Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Kurki, L. & Nivala, E. 2006. Hyvä ihminen ja kunnon kansalainen, johdatus sosiaalipedagogiikkaan. Tampere: Juvenes Print.

Kähäri-Wiik, K.; Niemi, A. & Rantanen A. 2006. Kuntoutuksella toimintakykyä. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit Oy

Laki julkisesta työvoimapalvelusta 1295/2002.

Niemiö, M. 2008. Opetussuunnitelma pintakäsittelyalaan tutustuville aikuisopiskelijoille. Ammatillinen opettajakorkeakoulu. Tampereen ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö.

Ollikainen, A. 2008. Elinkautinen valmentautuminen ja työhönvalmennus. Työpoliittinen aikakauskirja 2/2008.

Pitkäaikaistyöttömyyden hoitamisesta työvoimavarojen turvaamiseen – rakennetyöttömyyttä koskevat kehittämislinjaukset 13/2011. Työ- ja elinkeinoministeriö.

Pojjula, S. & Ahonen R. 2007. Irtisanotut, menetys, muutos ja selviytyminen. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Rakennerahastot. 2011a. EU:n rakennerahasto-ohjelmat. Luettu 14.8.2011. http://www.rakennerahastot.fi/rakennerahastot/fi/02_eu_rr_ohjelmat/index.jsp.

Rakennerahastot. 2011b. Työministeriön valtakunnallinen ESR-kehittämisohjelma 2007- 2013. Luettu 14.08.2011.

http://www.rakennerahastot.fi/rakennerahastot/tiedostot/valtakunnalliset_kehittamisohjelmat/tem_valityomarkkinat_ko.pdf.

Roivainen, I.; Nylund, M., Korkiamäki, R. & Raitakari S. 2008. Yhteisöt ja sosiaalityö, kansalaisen vai asiakkaan asialla. Juva: WS Bookwell Oy

Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen kehittämissuunnitelma. 2010. Luettu 15.10.2010. http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=28707&name=DLFE-3683.pdf&title=Sosiaali__ja_terveydenhuollon_kansallinen_kehittamisohjelma_KASTE_2008_2011_fi.pdf.

Särkelä, A. 2001. Välittäminen ammattina, näkökulmia sosiaaliseen auttamistyöhön. Jyväskylä: Vastapaino

Terävä, E. Virtanen, P., Uusikylä, P. & Köppä, L. 2011. Vaikeasti työllistyvien tilannetta ja palveluita selvittävä tutkimus. Työ- ja elinkeinoministeriö 23/2011. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Tietosuoja. 2011. Tietosuoja turvaa oikeutesi. Luettu 04.04.2011. <http://www.tietosuoja.fi/uploads/zg5sofwogs.pdf>.

Tuominen, T. Tampereen työ- ja elinkeinotoimiston johtaja. 2011. Haastattelupäivämäärä 30.5.2011. Haastattelija Vintola, M. Tampereen työ- ja elinkeinotoimisto.

Työ- ja elinkeinoministeriö. 2010. Työ- ja elinkeinoministeriö. Luettu 10.9.2011. http://www.mol.fi/mol/fi/03_koulutus_ura/01_tyovoimakoulutus/index.jsp.

Työ- ja elinkeinoministeriö. 2011a. Työ- ja elinkeinoministeriö. Luettu 23.4.2011. <http://www.tem.fi/index.phtml?s=3459>.

Työ- ja elinkeinoministeriö. 2011b. Työ- ja elinkeinoministeriö. Luettu 23.4.2011. <http://www.tem.fi/index.phtml?s=3202>

Työ- ja elinkeinoministeriö. 2011c. Työ- ja elinkeinoministeriö. Luettu 23.4.2011. <http://www.tem.fi/index.phtml?s=2072>.

Työ- ja elinkeinoministeriö. 2011d. Työ- ja elinkeinoministeriö. Luettu 4.4.2011. <http://www.tem.fi/index.phtml?s=2317>.

Työ- ja elinkeinotoimistot. 2011. Työ- ja elinkeinotoimistot. Luettu 24.4.2011. http://www.mol.fi/mol/fi/05_tyovoimatoimisto/index.jsp

Työllisyysportti. 2011a. Välityömarkkina-käsite. Luettu 04.04.2011. http://www.tyollisyysportti.fi/valke/valke-projektin_esittely/valityomarkkinat-kasite/.

Työllisyysportti. 2011b. Työllisyydenhoidon aiesopimus Tampereelle vuodelle 2008. Luettu 04.04.2011. <http://www.tyollisyysportti.fi/@Bin/1621986/TYÖLLISYYDEN+HOIDON+AIESOPIMUS+TAMPEREELLE+VUODELLE+2008.pdf>.

Työllisyysportti. 2011c. Tampereen kaupunkiseudun työvoiman palvelukeskus. Luettu 04.04.2011. <http://www.tyollisyysportti.fi/typ/>.

Työllisyysportti. 2011d. Tampereen kaupunkiseudun työvoiman palvelukeskus. Luettu 04.04.2011. <http://www.tyollisyysportti.fi/typ/esittely/>.

Työllisyysportti. 2011e. Tampereen kaupunkiseudun työvoiman palvelukeskus. Luettu 04.04.2011. <http://www.tyollisyysportti.fi/typ/palvelut/>.

Työllisyysportti. 2011f. Tampereen kaupunkiseudun työllisyydenhoidon palveluyksikkö. Luettu 04.04.2011. <http://www.tyollisyysportti.fi/tampere/>.

Työllisyysportti. 2011g. Työpoliittinen toimintaohjelma. Luettu 14.8.2011. <http://tyollisyysportti-fi-bin.directo.fi/@Bin/04a02ec00639a0748f674ae511748bb6/1313331537/application/pdf/23067/TampereenKaupunkiseudunTyopoliittinenToimintaohjelma.pdf>.

Työllisyysportti. 2011h. Toimijakartta. Luettu 04.04.2011. <http://www.tyollisyysportti.fi/toimijakartta/>.

Ulfves A-M. 2010. Kustannuslaskenta ja –vaikuttavuus aikuissosiaalityön aktivointipalveluissa eräässä suomalaisessa kunnassa. Jyväskylän yliopisto. Taloustieteiden tiedekunta. Pro gradu – tutkielma.

Valovirta, V. & Uusikylä, P. 2002. Osaoptimoinnista tuloksetjuihin. Helsinki: Art Print Oy.

Vilka, H. 2007. Tutki ja mittaa. Helsinki: Tammi.

Välke-projektin projektisuunnitelma. 2011. Projektisuunnitelma liite osa 2. Tampere: Välke-projekti.

Välkkyprojekti. 2011. SATAKUNTA Työllisyydenhoidon kuntaselvityksen yhteenveto ja suositukset. Luettu 15.08.2011. <http://www.valkky.fi/tiedostot/SATAKUNTA-%20yhteenveto%20ja%20suositukset.pdf>.

Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. 2009. Tutkimusprosessi. Luettu 25.09.2011. <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/tutkimus/prosessi.html>

LIITTEET

LIITE 1; 1 (4)

Tuote 1: Palkkatukityö			
Avoimille ja koulutukseen menneet yhn			
148	Tulos heti	21	14,19 %
133	Tulos 3 kk	19	14,29 %
105	Tulos 6 kk	15	14,29 %
47	Tulos 12 kk	5	10,64 %
n Avoimille työmarkkinoille työllistyneet			
148	Tulos heti	12	8,11 %
133	Tulos 3 kk	13	9,77 %
105	Tulos 6 kk	10	9,52 %
47	Tulos 12 kk	2	4,26 %
n Koulutukseen menneet			
148	Tulos heti	9	6,08 %
133	Tulos 3 kk	6	4,51 %
105	Tulos 6 kk	5	4,76 %
47	Tulos 12 kk	3	6,38 %
n Palkkatukityö/TEV			
148	Tulos heti	1	0,68 %
133	Tulos 3 kk	5	3,76 %
105	Tulos 6 kk	8	7,62 %
47	Tulos 12 kk	4	8,51 %
n Työmarkkinoiden ulkopuolella			
148	Tulos heti	17	11,49 %
133	Tulos 3 kk	11	8,27 %
105	Tulos 6 kk	8	7,62 %
47	Tulos 12 kk	2	4,26 %
n Työttömänä			
148	Tulos heti	109	73,65 %
133	Tulos 3 kk	98	73,68 %
105	Tulos 6 kk	74	70,48 %
47	Tulos 12 kk	36	76,60 %

(jatkuu)

LIITE 1; 2 (4)

Tuote 2: Palkkatukityö + tvöhönvalmennus			
Avoimille ja koulutukseen menneet yhteensä			
23	Tulos heti	10	43,48 %
16	Tulos 3 kk	4	25,00 %
13	Tulos 6 kk	5	38,46 %
7	Tulos 12 kk	3	42,86 %
n Avoimille työmarkkinoille työllistyneet			
23	Tulos heti	7	30,43 %
16	Tulos 3 kk	2	12,50 %
13	Tulos 6 kk	2	15,38 %
7	Tulos 12 kk	0	0,00 %
n Koulutukseen menneet			
23	Tulos heti	3	13,04 %
16	Tulos 3 kk	2	12,50 %
13	Tulos 6 kk	3	23,08 %
7	Tulos 12 kk	3	42,86 %
n Palkkatukityö/TEV			
23	Tulos heti	5	21,74 %
16	Tulos 3 kk	4	25,00 %
13	Tulos 6 kk	0	0,00 %
7	Tulos 12 kk	0	0,00 %
n Työmarkkinoiden ulkopuolella			
23	Tulos heti	1	4,35 %
16	Tulos 3 kk	1	6,25 %
13	Tulos 6 kk	0	0,00 %
7	Tulos 12 kk	0	0,00 %
n Työttömänä			
23	Tulos heti	7	30,43 %
16	Tulos 3 kk	7	43,75 %
13	Tulos 6 kk	8	61,54 %
7	Tulos 12 kk	4	57,14 %

(jatkuu)

Tuote 3: TYP:n koulutukset + työhönvalmennus			
Avoimille ja koulutukseen menneet yhteensä			
15	Tulos heti	5	33,33 %
15	Tulos 3 kk	6	40,00 %
4	Tulos 6 kk	0	0,00 %
0	Tulos 12 kk	0	0,00 %
n Avoimille työmarkkinoille työllistyneet			
15	Tulos heti	5	33,33 %
15	Tulos 3 kk	6	40,00 %
4	Tulos 6 kk	0	0,00 %
0	Tulos 12 kk	0	0,00 %
n Koulutukseen menneet			
15	Tulos heti	0	0,00 %
15	Tulos 3 kk	0	0,00 %
4	Tulos 6 kk	0	0,00 %
0	Tulos 12 kk	0	0,00 %
n Palkkatukityö/TEV			
15	Tulos heti	0	0,00 %
15	Tulos 3 kk	1	6,67 %
4	Tulos 6 kk	1	25,00 %
0	Tulos 12 kk	0	0,00 %
n Työmarkkinoiden ulkopuolella			
15	Tulos heti	3	20,00 %
15	Tulos 3 kk	3	20,00 %
4	Tulos 6 kk	2	50,00 %
0	Tulos 12 kk	0	0,00 %
n Työttömänä			
15	Tulos heti	7	46,67 %
15	Tulos 3 kk	5	33,33 %
4	Tulos 6 kk	1	25,00 %
0	Tulos 12 kk	0	0,00 %

(jatkuu)

LIITE 1; 4 (4)

Tuotteet yhteensä: kokonaisvaikuttavuus			
Avoimille ja koulutukseen menneet yhteensä			
186	Tulos heti	36	19,35 %
164	Tulos 3 kk	29	17,68 %
122	Tulos 6 kk	20	16,39 %
54	Tulos 12 kk	8	14,81 %
n Avoimille työmarkkinoille työllistyneet			
186	Tulos heti	24	12,90 %
164	Tulos 3 kk	21	12,80 %
122	Tulos 6 kk	12	9,84 %
54	Tulos 12 kk	2	3,70 %
n Koulutukseen menneet			
186	Tulos heti	12	6,45 %
164	Tulos 3 kk	8	4,88 %
122	Tulos 6 kk	8	6,56 %
54	Tulos 12 kk	6	11,11 %
n Palkkatukityö/TEV			
186	Tulos heti	6	3,23 %
164	Tulos 3 kk	10	6,10 %
122	Tulos 6 kk	9	7,38 %
54	Tulos 12 kk	4	7,41 %
n Työmarkkinoiden ulkopuolella			
186	Tulos heti	21	11,29 %
164	Tulos 3 kk	15	9,15 %
122	Tulos 6 kk	10	8,20 %
54	Tulos 12 kk	2	3,70 %
n Työttömänä			
186	Tulos heti	123	66,13 %
164	Tulos 3 kk	110	67,07 %
122	Tulos 6 kk	83	68,03 %
54	Tulos 12 kk	40	74,07 %